

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Petra Haltmarová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství

**FENOMÉN TETOVÁNÍ – TĚLO JAKO SOCIOKULTURNÍ
A VÝTVARNÝ DOKUMENT**

*THE PHENOMENON OF TATTOOING – THE BODY
AS A SOCIOCULTURAL DOCUMENT*

Vypracovala:

Petra Haltmarová

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Jan Šmíd, PhD.

Praha 2011

NÁZEV:

Fenomén tetování – Tělo jako sociokulturní a výtvarný dokument

ABSTRAKT:

Práce pojednává o fenoménu tetování a jeho historické i aktuální prezentovanosti prostřednictvím současné vizuální kultury. Popisuje důvody vzniku tohoto fenoménu, rituální a společensko-kulturní aspekty tetování s důrazem na jejich estetickou a výtvarnou funkci. V odborné terminologii text pojednává o technikách tetování a principech znázorňování, včetně témat, motivů a symboliky. V lokální terénní výzkumné sondě představí vzorník a pohnutky k tetování.

KLÍČOVÁ SLOVA:

tetování, tatér, motiv, symbolika, rituál, principy znázorňování

Souhlasím, aby tato práce byla uložena v knihovně Pedagogické fakulty Karlovy Univerzity v Praze a zpřístupněna ke studijním účelům.

TITLE:

The Phenomenon of Tattooing – The Body As a Sociocultural Document

ABSTRACT:

The work deals with the phenomenon of tattooing and its historical and current presentation through the means of contemporary visual culture. It describes the reasons for the occurrences of this phenomenon in past culture, ritual and socio-cultural aspects of tattooing, with emphasis on their aesthetic and artistic fiction. In the technical terminology the text disserts with the techniques of tattooing and the principles of depiction, including themes, motifs and symbolism. In the local research probe presents a collection of samples and motivations for tattooing.

KEY WORDS:

tattooing, tattoo artist, motif, symbolism, ritual, principles of depiction

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „**Fenomén tetování – tělo jako sociokulturní a výtvarný dokument**“ vypracovala samostatně pod vedením pana PhDr. Jana Šmída, PhD. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Praze dne _____

Petra Haltmarová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu PhDr. Janu Šmídovi, PhD. za vstřícnost, cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

1.	ÚVOD	8
2.	PRVNÍ NÁLEZY TETOVÁNÍ NA LIDECH	10
3.	TETOVÁNÍ A KULTURA MINULOSTI	11
3.1	POLYNÉSIE.....	11
3.2	MAORSKÉ TETOVÁNÍ NA NOVÉM ZÉLANDU.....	12
3.3	MARSHALLOVY OSTROVY.....	13
3.4	JAPONSKO.....	16
3.5	THAJSKO.....	18
3.6	AFRIKA.....	19
4.	FUNKCE A SYMBOLIKA TETOVÁNÍ	20
4.1	FUNKCE RITUÁLNÍ.....	20
4.2	FUNKCE ESTETICKÁ, DEKORATIVNÍ A EROTICKÁ.....	20
4.3	FUNKCE MAGICKO NÁBOŽENSKÁ.....	21
4.4	FUNKCE LÉČEBNĚ – PREVENTIVNÍ.....	22
4.5	FUNKCE KOMUNIKAČNÍ A IDENTIFIKAČNÍ.....	22
4.6	FUNKCE SOCIÁLNĚ – SKUPINOVÁ.....	23
4.7	FUNKCE STATUTÁRNĚ – HIERARCHICKÁ.....	23
4.8	FUNKCE INDIVIDUALIZAČNÍ.....	23
5.	VĚZEŇSKÉ TETOVÁNÍ	24
6.	SOUČASNÉ TRENDY V TETOVÁNÍ	25
6.1	TECHNIKY TETOVÁNÍ.....	25
6.2	DESET NEOBLÍBENĚJŠÍCH MÍST PRO TETOVÁNÍ.....	26
6.3	VZDĚLÁNÍ A OSOBNOSTNÍ PŘEDPOKLADY TATÉRA.....	29
6.4	OBLÍBENÍ TATĚŘI DNEŠNÍ DOBY.....	31
6.5	TATTOO CONVENTIONS.....	35
6.6	EXTRÉMY V TETOVÁNÍ.....	35
7.	STYLY A ZÁKLADNÍ MOTIVY V TETOVÁNÍ	37
7.1	OLD SCHOOL.....	37
7.2	NEW SCHOOL.....	37
7.3	TRIBAL.....	37
7.4	JAPONSKÝ STYL.....	38
7.5	INDIÁNSKÉ MOTIVY.....	38
7.6	HOROR A SMRT.....	38
7.7	PORTRÉTY.....	39
7.8	FAUNA A FLÓRA.....	39
7.9	FANTASY.....	39
7.10	BIOMECHANIKA.....	39
7.11	KELTSKÉ ORNAMENTY.....	40
7.12	COMIC / CRAZY.....	40
7.13	UMĚLECKÁ DÍLA.....	40
7.14	TYPOGRAFIE.....	40

8. DŮSLEDEK PŮSOBENÍ REKLAMY NA VZNIK	41
9. KLADY A ZÁPORY TAKOVÉHO ZDOBENÍ	42
10. VÝTVARNÁ VÝCHOVA A TETOVÁNÍ	45
11. LOKÁLNÍ TERÉNNÍ VÝZKUMNÁ SONDA	48
11.1 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉ ANKETY	48
11.2 LOKÁLNÍ TERÉNNÍ SONDA	56
12. ZÁVĚR	57
13. SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	58

Přílohy

- A. Styly a základní motivy tetování
- B. Vzorový dotazník
- C. Terénní sonda – rozhovory
- D. Vzorník tetování z terénní sondy
- E. Elektronická podoba bakalářské práce na nosiči CD-DVD + obrazová příloha práce

1. ÚVOD

Tetování je forma umění, která jako materiál využívá přímo lidskou tkáň. Jedná se o kresbu ozdob nebo značkování, kdy se za použití jemných jehliček vpraví pod kůži barvivo, kde pak zaroste a je viditelné.

S tetováním se můžeme setkat na celém světě, provází člověka od pradávna, jen jeho význam se z historického hlediska v jednotlivých kulturách zcela odlišoval. Nejčastěji se tetováním označovali otroci (v Egyptě, Indii, Číně, Arábii, některých ostrovech v Tichomoří a také ve starém Řecku a Římě), členové zločineckých organizací (Rusko, Japonsko) a v Německu tetování používali jako označení vězňů v koncentračních táborech.

Jiný význam, jako označení příslušnosti ke kmeni nebo náboženství, přikládali tetování obyvatelé Filipín, Nového Zélandu a některých tichomořských ostrovů. Severoameričtí Indiáni dávali tetováním najevo své schopnosti a přednosti. Příslušníci německých jednotek SS měli vytetované na levé paži svou krevní skupinu a runový znak.

Tetovat se některé národy nechávaly také z důvodu pomoci v posmrtném životě – např. v Indii, kde rodiče své děti tetováním označovali na těle, aby je poté v jejich posmrtném životě snáze našli.

V Rusku se do dnešní doby tetování používá i jako označení příslušnosti k určité zločinné organizaci. Podle těchto tetování lze určit tatut jedince v této zločinecké organizaci, kolik má na svědomí lidských životů, kolik let strávil ve vězení a za jaké skutky. Obdobně jako v Rusku je známé tetování japonské mafie jakuza.

Je známo, že v minulosti tato forma zdobení těla byla odmítána v celém křesťanském světě. Roku 787 ho jako pohanský zvyk zakázal samotný papež Adrian první. I přes papežův zákaz se o několik staletí později rytíři odcházející na křížové výpravy nechávali tetovat křesťanskými motivy, aby se jim v případě smrti v boji dostalo náležitého pohřbu.

Až v období raného novověku se tetování začalo vracet zpět do povědomí lidí a to díky zvěstem ze zaoceánských objevitelských cest. Námořníci si pak tetování stále častěji přivázeli z těchto cest na památku. Roku 1771 kapitán James Cook poprvé do Evropy přivezl potetovaného domorodce pocházejícího z jižních moří. Stal se tak jedním z prvních Evropanů, kteří veřejnosti představili umění tetování, zejména staré novozélandské tetovací vzory, které mají tradici u Maorů.

V dnešní době se tetovaz stala výrazným módním trendem. O její rozšíření po celém světě se zasloužili námořníci zejména v 18. století, kteří tyto ozdoby přivázeli z tradičních oblastí. Dnes už má zdobení těla poněkud posunutý význam. Podle Martina Rychlíka lze pozorovat dva trendy: *„Jeden je poněkud povrchní – útěk z nudy, zážitek nebo pocit důležitosti a exhibicionismus. Zároveň jsou samozřejmě i dnes lidé, kterým se „kérky“ staly cestou k poznání sebe sama, rituálem, názorem a životním stylem.“*¹ Vyjádření svého postoje, či svého názoru se stává za pomoci tetování stále častějším.

Tato bakalářská práce se skládá ze 3 částí: teoretické, didaktické a z lokální terénní výzkumné sondy.

Teoretická část práce obsahuje náhled do historie vzniku a vývoje tetování. Objasňuje funkci a symboliku tetování, uvádí styly a základní motivy v tetování, techniku a nástroje tetování a nastíní, jaké jsou trendy tetování dnešní doby.

Didaktická část pojednává o vztahu tetování jako formy zdobení lidského těla, ovlivnění racionálního vnímání a o vztahu výchovy, prevence a důsledcích vnímání pro rozvoj myšlení a postojů dítěte.

Podstatnou část bakalářské práce věnuji sondě do současné tetážové produkce. Svůj výzkum jsem rozdělila na dvě části – dotazníkovou a terénní lokální výzkumnou sondu. V dotazníkové části shrnuji názory na oblíbenost tetování mezi širokou veřejností a v terénní lokální výzkumné sondě oslovuji tetované jedince a zabývám se pohnutky, které je vedly k pořízení konkrétního tetování. Celý tento terénní výzkum je doložen vlastní rozsáhlou fotodokumentací.

¹ Rychlík M., *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, str. 38

2. PRVNÍ NÁLEZY TETOVÁNÍ NA LIDECH

Tetování má své kořeny staré více než 5000 let. Kolébkou *tetování* je starý Egypt, kde takto označovali otroky. Staří Egypťané praktikovali toto umění již 2000 – 4000 let př. n. l. Z Egypta se tetování šířilo na východ přes arabské země, Indii a Čínu až do Tichomoří.

Již od době neolitu se v Eurasii tetování stává zvykem. Tato skutečnost je podložena nálezem mumifikovaného těla „Ötziho“ nalezeného v Alpách. Stáří této mumie je odhadováno na 5300 let. Ötzi má na sobě tetování ve tvaru čar a křížků na svém levém lýtku, pravém nártu a dalších místech. Na vnitřní straně kolen a Achilových šlach má malé křížky. Poloha těchto obrazců vede odborníky k myšlence, že tetování bylo vytvořeno za účelem léčby. Tento závěr je navíc podpořen výsledky rentgenových snímků, které ukazují, že je tetování umístěno v oblastech, kde jsou kloubní spojení, tudíž vědci předpokládají význam Ötziho tetování jako něco, co mělo sloužit k mírnění zánětů kloubů.

Ze stejného období pochází i nález tří mumifikovaných těl v pohoří Altaj, na jejichž tělech byly nalezeny pozůstatky tetování obrázků zvířat.

U ruského Ukok Plateau byla nalezena mumie ženy, která žila před 2 400 lety, u které se vyskytovala na pažích a ramenou umělecká a bohatě zdobená tetování v podobě ptáků a mystických zvířet. Vědci usuzují, že tato žena byla buď válečnice nebo vypravěčka kmenových pověstí, každopádně dle rozboru tohoto tetování byla u svého kmene vysoce vážená.

3. TETOVÁNÍ A KULTURA MINULOSTI

*„Ni jedna velká země nemůže být jmenována,
od polárních krajů na severu až po Nový Zéland na jihu,
v níž by domorodci netetovali svá těla.“*

Charles Darwin, O původu člověka, 1871

3.1 POLYNÉSIE

Polynésie znamená Mnohoostroví. Polynésie je subregionem Oceánie. Je to skupina více než 1000 malých ostrovů v Tichém oceánu. Tento termín označuje všechny ostrovy v trojúhelníkové oblasti Tichého oceánu, jehož vrchol tvoří Havaj, levý dolní vrchol Nový Zéland a pravý dolní vrchol Velikonoční ostrov. První lidé osídlili Polynésii zhruba před čtyřmi tisíci lety z jihovýchodní Asie.

Tatáž dosáhla v Polynésii svého uměleckého vrcholu. *„Polynéské tetování, tak jak existovalo před příchodem Evropanů, patřilo k nejbohatším a nejnáročnějším bodyartovým stylům starého světa. Vyvíjelo se po staletí a charakterizovaly je složité geometrické motivy. Tetovaz se často obnovovala a doplňovala po celý život, takže nakonec pokrývala celé tělo.“*² Nejvyšší **estetické** úrovně dosáhlo tetování na Markézách a na ostrovech Tonga a Samoa.

Tetování bylo v Polynésii pokládáno za posvátné řemeslo. Tatěři byli důležitými osobami společenského života. K tetování se všude v Tichomoří používaly kostěné hřebínky s řadou hrotů, na které se poklepávalo paličkou a do takto vzniklých drobných ranek se vtírala kašovitá barva. *„Operaci vždy doprovázela striktní tabu a rituály.“*³

Havajané používali tetovaz jako výraz smutku pozůstalých nad zemřelými. Častými motivy byly šachovnicové tvary náramků a geometrické tvary na nohou či pažích a pouze v této části světa tetovali i jazyk. *„Motivy tohoto smutečního tetování připomínají ornamenty používané na havajských lýkových látkách. Tetování vytvářeli*

² Hemington V., *Tetování – katalog motivů – základní příručka body-artu*, str.44

³ Rychlík M., *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, str. 79

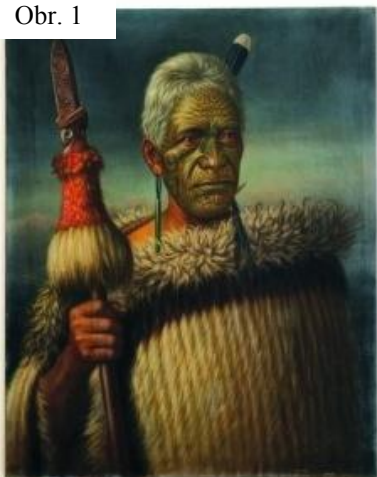
havajští umělci jakýmsi pery, vyrobenými z ptačích kostí. Černý inkoust, používaný na takovou smuteční kresbu, později získal jasnější modrou barvu.“⁴

Za zmínku stojí také **Tahiti**, nejrozsáhlejší ostrov dnešní Francouzské Polynésie, odkud se termín **tatau** díky námořníkům rozšířil do celého světa. Zcela zásadní a průlomová byla výprava Brita Jamese Cooka (1728-1779). Podle Cookových deníků je datem prvního výskytu slova tetování v západní civilizaci červenec roku 1769. Dříve se používaly výrazy jako píchání, vybodávání nebo značení. „Členové Cookovy posádky se jako jedni z prvních Evropanů nechali tetovat od Polynésanů a následně tento zvyk zaplavil celé britské námořnictvo.“⁵

Podle francouzské výpravy z roku 1787 na ostrov **Samoa** byli domorodí muži na stehnech natolik tetovaní, že působili dojmem, že jsou oděni, ačkoliv byli nahí. Pro samojské mladíky byla tetováž součástí přechodového rituálu od chlapce k muži. Dokud nebyl mladík tetován, neměl právo mluvit v přítomnosti dospělého muže, mohl vykonávat pouze podřadné práce a nesměl se oženit.

3.2 MAORSKÉ TETOVÁNÍ NA NOVÉM ZÉLANDU

Obr. 1

Maorové (či také Maoři – viz. obrázek č. 1⁶) jsou původní polynéské obyvatelstvo Nového Zélandu, kteří pro svá tetování používali výhradně černou, červenou a bílou barvu. Černá barva představuje tmu, červená barva znázorňuje krev, která byla při vzniku prolita a bílá reprezentuje světlo. Ve většině maorských kreseb je skryto hodně vyjadřovacích znaků.

⁴ Rychlík M., *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, str. 81

⁵ Hemingson V., *Tetování – katalog motivů – základní příručka body-artu*, str. 45

⁶ Obr. 1: zdroj: http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/_zprava/401540

Hlavní rozdíl mezi klasickým tetováním a maorským tetováním **Ta Moko** je výrazný. Ta Moko spíše připomíná plastické tetování a nemá nic společného s běžným hluboko podkožním tetováním. (obrázek č. 2⁷). Ta Moko by se dalo vzdáleně přirovnat k řezbářskému umění. S tím rozdílem, že je do kůže jemně vyryto a zanechá po sobě jen malé prohlubně, které jsou pak potřeny barevným inkoustem.

Obr. 2

Obr. 3

Maoři si většinou nechávali Ta Moko tetovat po celém obličejí. Toto tetování bylo natolik unikátní, že svému nositeli přisuzovalo i jeho osobní jméno (obrázek č. 3⁸). **Maorové** se kvůli své neznalosti písma neuměli podepsat, proto místo podpisu kreslili kopii svého potetovaného obličejí. Toto tetování Moko tudíž určovalo identitu svého nositele. Používání tetování Moko po celém obličejí skončilo na konci 18. století. V dnešní době si Maoři na tetování také potrpí, ale většinou na jiných částech těla než je obličej.

Tetovací náčiní Maorů bylo dlátko z kosti, lastury nebo kovu, které namáčeli do barviva a zaráželi úderem paličky velmi hluboko do masa, někdy až na lící kost, aby vznikly plastické jizvové rýhy typické pro Moko. Jednalo se o velmi bolestivou proceduru.

3.3 MARSHALLOVY OSTROVY

Marshallovy ostrovy zahrnují 29 atolů a 5 ostrovů: Jemo, Jabwat, Kili, Lib a Mejit, leží v severozápadním rovníkovém Pacifiku. Atoly ostrovů zahrnují kolem dvanácti set ostrovů a ostrůvků, jsou rozesety po oceánu v prostoru přes 600 000 čtverečních mil. Prostředí, ve kterém domorodci po staletí žili a žijí, je silně ovlivněno mořem. Moře a život v jeho blízkosti hrálo důležitou roli pro motivy tetování na ostrovech.

⁷ Obr. 2: zdroj: <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-24358769&tab=details&caller=search>

⁸ Obr 3: zdroj: <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=AAGL001160&tab=details&caller=search>

Pro tetování se vžil název „eo“, což je také název pro modře pruhovanou rybu *Pygoplites diacanthus*. Většina motivů v tetování domorodců jsou **abstraktní obrazy**, jejichž význam pochází z jejich přírodního okolí, ať už jsou to tvary a podoby ryb, nebo stopy po jejich kousnutí, vzory mušlí, atd. Motivy tetování na Marshallových ostrovech nejsou tak propracované, jako je tomu u jiných etnik v regionu Pacifiku. „V podstatě jakákoliv ryba všech čeledí, se kterou přišli obyvatelé ostrovů do styku, jim posloužila jako nejbližší vzor pro zdobení těla a je tedy zřejmé, jak byly náměty tetování pevně zakořeněny v mořském prostředí.“⁹

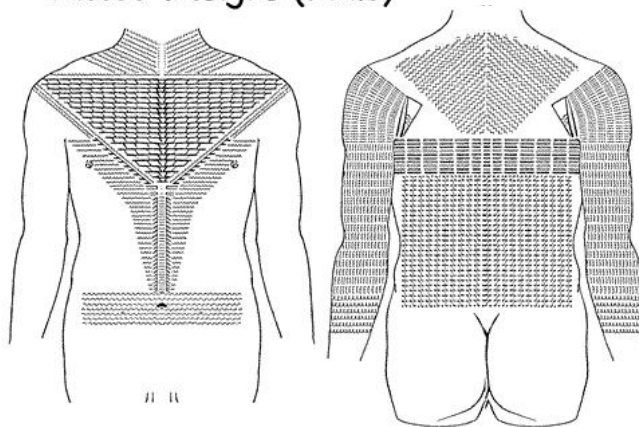
Obr. 4

Mužská tetování¹⁰ jsou na Marshallových ostrovech velmi nápadná. Domorodec může na Evropana působit jako středověký rytíř v kroužkové zbroji. Základní schéma tetování mohli nosit všichni muži – zejména byli tetovaní na hrudi, zádech a ramenou. Výjimku tvořily pouze krk, tváře a paže, které byly výsadou náčelníků.

Charakteristické je tetování hrudi¹¹, které mělo následující **schéma**: „Horní hrudní trojúhelník je ornamentní pole tvořené linkami od jednoho ramene ke druhému v úrovni nad hrudní kostí a liniemi směřujícími od ramen do boku uprostřed mezi bradavkami. Tato plocha nese význam kánoe nebo lodi.“¹² „Spodní hrudní trojúhelník je ozdobná plocha, ohraničená shora horním

Marshallese Chest & Back Tattoo Designs (Male) Obr. 5

⁹ Spennemann D., *Tetování na Marshallových ostrovech*, str. 25

¹⁰ Obr. 4: zdroj: http://www.vanishingtattoo.com/tattoo_museum/marshallese_tattoo_designs.html

¹¹ Obr. 5: zdroj: http://www.vanishingtattoo.com/tattoo_museum/marshallese_tattoo_designs.html

¹² Spennemann D., *Tetování na Marshallových ostrovech*, str. 46

hrudním trojúhelníkem a směrem dolů po stranách linkami vedoucími od podpaží k pupku. Význam tohoto pole jsou vlny, narážející na pevninu“.¹³ „Obě tato hrudní ornamentální pole jsou rozdělena středovým svislým polem ornamentů, které je vymezení hrudní kostí, horní částí hrudi a zespoda pupkem. Tato plocha nese význam stěžně.“¹⁴

Toto typické základní tetování může být doplněné dalšími prvky tetování např. po stranách hrudi nebo bříše, kde byly základními motivy vlnky a čáry. Tetování po stranách hrudi, mezi rameny a tetování trupu bylo, stejně jako tetování hlavy, výsadou náčelníka. Tetování nohou nebylo tak časté. Jednalo se o tetování na stehnech v podobě tenkých pásků a jednoduchých čar a odděleně na lýtkách. Omezovalo se ovšem pouze na přední stranu nohou.

Obr. 6

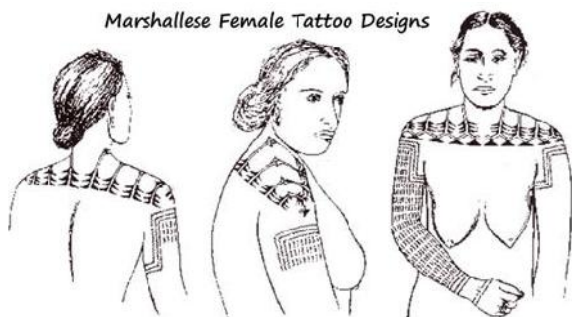

U žen¹⁵ se tetovaly jen paže a ramena.¹⁶

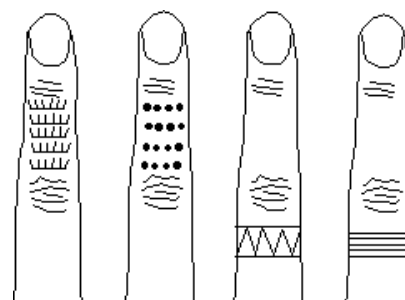
Vytetované body byly velmi tmavé, ostře tvarované, jakoby vyrůstaly nad kůží. Jakousi identifikační značkou ženy se stalo tetování hřbetu ruky, které tvořily nejčastěji vlnité a klikaté čáry. Tetování prstů¹⁷ již bylo opět vyhrazeno pouze ženám z náčelnického ranku.

Skládalo se z drobných pásků působících jako prstýnek u spodních článků prostředníčku, prsteníčku nebo malíčku.

Marshallse Female Tattoo Designs

Obr. 7

Obr. 8

¹³ Spennemann D., *Tetování na Marshallových ostrovech*, str. 47

¹⁴ Spennemann D., *Tetování na Marshallových ostrovech*, str. 47

¹⁵ Obr. 6: zdroj: http://www.vanishingtattoo.com/tattoo_museum/marshallese_tattoo_designs.html

¹⁶ Obr. 7: zdroj: http://www.vanishingtattoo.com/tattoo_museum/marshallese_tattoo_designs.html

¹⁷ Obr. 8: zdroj: http://www.vanishingtattoo.com/tattoo_museum/marshallese_tattoo_designs.html

3.4 JAPONSKO

Nejstarším dokladem japonského tetování jsou jílové figuríny z doby kolem roku 5000 př. Kristem. Byly objevené v hrobkách a na obličejích měly vyryté a nakreslené čáry a značky, které měly označovat jejich *společenské postavení* a zároveň je ochraňovat před zlými duchy.

Od 7. století se oficiálně dekorativní tetování zavrhuje. Stává se doménou zločinců a formou trestu. Často se za zločin netrestalo smrtí, ale právě potetováním. Pouze Ainové – původní obyvatelé ostrova Hokkaido - vyznávali v té době dekorativní tetování, dívky a ženy se stávaly krásnější a přitažlivější, když měly potetované rty, nohy, paže a ruce. Ženy si v této oblasti a v té době nechávaly vytetovat nebo alespoň malovaly knír od ucha k uchu. Takto chtěly napodobit ozdobu mužů, která se jim líbila. Kromě kníru si Ainky tetovaly i rozšířený úsměv. Naopak muži se netetovali vůbec. *„Dříve také bývalo povinností si po sňatku vytvořit čáru vedoucí od uší přes oči i čelo a přidat kroužky na ruku...“*¹⁸

Od 17. století panoval v Japonsku kodex trestanecké tetováže. Pro Japonce bylo tetování v té době krutým a tím největším trestem, protože potetovaného často zavrhlo jeho okolí a ztratil společenské postavení.

Již na konci 17. století ale tento trest nahradily tresty jiné a tetování se začíná objevovat jako dekorativní záležitost. V 18. století nastává rozkvět tetování v Japonsku, objevují se ilustrace tetování v knihách. Tetováž se nadále rozmáhala i přes všeobecný stále platící zákaz a to zejména díky členům japonského gangu jakuzy.

Japonské tetování se od západního liší zejména v tom, že jej tvoří jeden velký motiv přes celá záda, který často vybíhá i na paže, stehna a hrudník.

I když byl po druhé světové válce zákaz tetování zrušen, dodnes se v Japonsku pohlíží na tetování jako na něco, co do společnosti nepatří a je doménou zločineckých gangů. Tatěři pracují výhradně v soukromí na zakázku.

¹⁸ Rychlík M., *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, str. 159

Japonská jakuza

Obr. 9: zdroj:

<http://kerky.cz/fotogalerie/tetovani/gangy/yakuza/yakuza.jpg.php>

mají své kořeny v 18. století. Obstarávali lup od prodavačů. Bakuto (gambleři) – loupili ve městech a přepadávali na cestách. Gurentai (gangsteři) – začínají psát svou historii až po 2. světové válce, s extrémním nárůstem černého trhu. Vyprofilovali se podle vzorů Al Caponeho.

Členové této zločinecké organizace nosí tradiční japonské tetování, které jim pokrývá záda, hrud', ruce po zápěstí a nohy po kotníky. Nahý člen pak vypadá, jako by měl na sobě dlouhé spodní prádlo. Typickými **znaky** bývá drak, květ, horská krajina, vířící moře atd. Aplikace takového tetování bývá velice bolestivá a zabere stovky hodin, ale jeho dokončení pak znamená, že dotyčný se může považovat za opravdového muže.

„Jakuza nebo též Gokudó je japonská tradiční zločinecká organizace, jejíž charakter nejlépe odpovídá tomu, co známe pod pojmem mafie. Slovo jakuza pochází z japonské karetní hry Ojčokabu a znamená zhruba něco jako dobro za nic“¹⁹.

Odhaduje se, že současný počet členů se pohybuje někde okolo 110 tisíc, rozdělených do cca 2 500 rodin. Vliv jakuzy sahá daleko za hranice Japonska, výjimkou nejsou ani Spojené státy.

Struktura současná jakuza je rozdělena do tří hlavních kategorií: Tekija (pouliční překupníci) – spolu s gamblery

¹⁹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Jakuza>

3.5 THAJSKO

Česká televize uvedla dne 11. 7. 2009 ve svém pořadu Prizma reportáž o tetováních, která provádějí samotní buddhističtí mniši. Jejich tetování má mít magickou moc, která chrání před zlem, neúspěchem a dokonce před nepřátelskými kulkami. Tito buddhističtí mniši tetují v Chrámu malého Buddha, který se nachází cca hodinu cesty od Bangkoku, jemné propracované *symboly* a mantry v prastarém písmu. Častými návštěvníky jsou samotní mniši, ale také turisté, kteří zde za tímto účelem přijedou. Mistr tatér je zde svým uměním vyhlášený po celé zemi, pečlivě si hraje s každým milimetrem motivu. V tetování je soustředěná moc a síla Buddha. Když si lidé nechají dělat takovéto tetování, posílí to jejich víru v Buddhu a budou dělat jen dobré věci a nebudou činit zlo. Čím srdečněji nositele takového tetování budou konat dobro, tím více dobra je bude provázet v jejich životech.

Tuto živnost mniši založili na počátku 70. let dvacátého století a dary z této činnosti jim dovolily opravit klášter a založit školy. Cena za jedno takové tetování je v přepočtu asi 50 Kč a je zvykem kromě peněz přinést mnichům i jídlo, květiny nebo cigarety.

Mniši, kteří by se jinak neměli dotýkat žen, přijali opatření, aby mohli i ženy tetovat. Pokožku ženy překryjí hadříkem, aby nebyla před nimi odhalena více, než je k tetování nutné a ruku s *tetovacím náčiním* si podkládali dalším látkovým ubrouskem, aby se žen nedotýkali.

Toto tetování je velmi bolestivé a pomalé. Technika je stále stejná, jakou od 9. století používali thajští válečníci. Až půlmetrová jehla a čínská tuž. Ta se rozlévá do vpichů a nechává na kůži nesmazatelné stopy. Na jeden malý motiv je potřeba až 3500 vpichů, což pro každého zákazníka znamená vydržet dlouhou dobu ležet bez hnutí a přemáhat obrovskou bolest.

„Mezi thajskými motivy, které mají přinášet štěstí, bohatství a požehnání a zároveň fungovat jako pojistka proti zlým duchům, se velké oblibě těší tradiční buddhistické výjevy. Obvykle se jedná o schématický obraz Buddha, bódhisattvy, lotosů

či jiných symbolů buddhismu.²⁰ Štěstí a bohatství přinášeli vytetovaní tygři, draci, fénixové, lvi, levharti a hadi. Speciální thajské tetování ptáka se zlatým jazykem jménem *ša li ka* mělo zlepšovat schopnosti mezilidských vztahů.

Thajci vymysleli také neviditelné tetování pro ty, kteří se obávají reakce svého okolí na tetování, ale přesto chtějí tuto proceduru podstoupit jako oslavu tradice tetování a pro jeho popsané ochranné účinky. Jedná se o tetováž sezamovým olejem nebo dokonce bez barviva. Tetovací náčiní i mantry zůstávají stejné jako u tetování barvivem.

3.6 AFRIKA

Starověký *Egypt* je považován za kolébku tetování. Tetované byly již mumie starých Egyptanů XI. dynastie (2160 -1994 př. n. l.). Nesporná byla souvislost tetování s vírou. Nejčastěji se tetovali náboženskými motivy. Ženám se tetovaly tečky a čárky, které měly svou nositelku chránit a podpořit její plodnost, oválné značky souvisely s mateřstvím. „Typicky měly mumie tetované ornamenty z malých prvků na spodní polovině podbřišku a horní části stehen.“²¹

V ostatních oblastech Afriky se častěji praktikuje skarifikace, nebo-li jizvení. Do kůže se ostrým předmětem vytvoří zářezy a do nich se pak vetrou saze, čímž vzniknou vystouplé jizvy. U žen bývá opět spojováno s plodností.

²⁰ Hemingson V., *Tetování – katalog motivů – základní příručka body-artu*, str. 43

²¹ Hemingson V., *Tetování – katalog motivů – základní příručka body-artu*, str. 64

4. FUNKCE A SYMBOLIKA TETOVÁNÍ

Tetováže v minulosti nebyly prováděny bezdůvodně. V jednotlivých kulturách můžeme rozlišovat různé *funkce*, které tetováže plnily. Martin Rychlík ve své knize *Tetování, skarifikace a jiná zdobení těla* systematizuje tetováže podle funkce. Celkem jich vyjmenovává osm: rituální, esteticko-erotická, magicko-náboženská, léčebně-preventivní, komunikační a identifikační, sociálně-skupinová, statutárně hierarchická, individualizační.

4.1 FUNKCE RITUÁLNÍ

U domorodých kmenů (např. ve většině ostrovů Oceánie, v Austrálii, Japonsku, u Eskymáků, v mnoha afrických kmenech a také v kultuře Mayů) bývá tetováž spojena s přechodovými obřady (iniciací). Jedná se o nezapomenutelný moment změn, který bývá provázen značnou bolestí. V naprosté většině se jedná o rituály přechodové, jako např. vstup do dospělosti a doklad mužnosti, uzavření sňatku, po narození dítěte, apod.

4.2 FUNKCE ESTETICKÁ, DEKORATIVNÍ A EROTICKÁ

U nejedné z tradičních kultur platilo to, co platí v současné době, že lidé chápou tetování především jako ozdobný výrazový prostředek sloužící ke zkrášlení a zdokonalení jejich těla. U některých společností, jako u Maorů z Nového Zélandu, kteří si libovali ve spirálovém lícím tetování zvaném moko, nemusela tetováž působit výhradně esteticky, ale také jako prostředek k zastrašení v boji. Toto využití tetování jako hrozivého efektu je však méně časté, spíše mělo tělu dodávat novou nevšední krásu, obzvláštní erotickou přitažlivost. „*Tetováž je prostředkem, jak u žen zvýraznit jejich ženskost a u mužů jejich mužnost.*“²²

²² Rychlík M., *Tetování, skarifikace a jiná zdobení těla*, str. 46

4.3 FUNKCE MAGICKO NÁBOŽENSKÁ

Tetování bývalo v představách lidí spojeno s ochrannými kouzly. Například jistý druh indiánů věřil, že když se bude podobat jaguárovi, získá tím veškerou jeho rychlost, hbitost a lovecké dovednosti. Proto si dospělí příslušníci kmene zdobili obličej jaguářími motivy, které měly jaguáří tlamu napodobit. Stejně tak tetováže mohly působit jako ochrana v bitvě či před napadením od zvířete. Příkladem náboženské funkce tetování mohou být buddhističtí mniši v Japonsku, kteří si na svá těla nechávali vytetovat texty náboženských slibů a zařikávání. V Indii bývala tetováž ochranou proti neštěstí a neplodnosti - do pigmentu se prý přimíchávalo mateřské mléko, aby tetovaná dívka nezůstala nikdy bez manžela.

Tetování jako amulet

Na území dnešní *Barmy* se traduje víra, že tetování je mocný *amulet*, který pomáhá předcházet všem možným nebezpečím, poraněním, nemocem apod. Tento význam tetování umocňuje i fakt, že na konci tetovacího nástroje byla upevněna soška, která má sílu chránit před zlými silami už během tetování. Stejně tak měly svůj význam každý jednotlivý tetovaný motiv. Např. vytetovaná kočka pomáhá získat její hbitost, tiché pohybování a schopnost nočního vidění.

Tetování jako ochrana před nebezpečím

Tato funkce souvisí se způsobem, jakým se živilí lidé před mnoha lety – rybářství, lov apod. Např. vytetovaný drak měl chránit svého nositele před mořskými příšerami a lidožravými rybami. K tetování se používaly saze a právě saze měly mít magickou sílu od božstva ohně a tím chránit před každodenním nebezpečím. S jiným druhem tetování se začalo v období adolescence na pažích a rukou a bylo dokončeno po svatbě. Lidé věřili, že takové tetování má sílu ochránit je před ohněm, ničivými vlnami a bouřkami.

4.4 FUNKCE LÉČEBNĚ – PREVENTIVNÍ

Primitivní společenství v afrických částech světa šlo svou vlastní cestou v léčení různých nemocí a k tomuto sloužilo také tetování. Tímto způsobem se lidé snažili nemocem předcházet. Sloužilo k tomu tetování ve tvaru kmenových *symbolů*. Určitou roli zde sehrála sugesce a podpora ostatních v kmeni. Na různé zdravotní nepříjemnosti se tetovaly jiné obrazce. Například kruhem se označilo postižené místo a tím se nemoc nemohla rozšířit dále. Kříž zajišťoval přerušeni nemoci. Při kombinaci značek dochází k účinnějšímu odstranění nemoci.

Tato funkce patří k nejstarším funkcím tetováže. Souvisí také s propichováním bodů – akupunkturou. Při objevu ledového muže Ötziho bylo na jeho těle nalezeno několik tetování, která byla přesně v místech, kde se léčebné akupunktury provádějí dodnes.

4.5 FUNKCE KOMUNIKAČNÍ A IDENTIFIKAČNÍ

Pod funkci komunikační a identifikační zahrnuje Martin Rychlík řadu dalších funkcí, např. funkci stigmatizační. Stigmatizace zločinců a otroků byla známá už ve starověkém *Řecku a Římě, Mezopotamii, Japonsku, Číně* či u starých *Mayů*. Účelem těchto tetovází bylo jednak jejího nositele potrestat (tetováž je povětšinou bolestivou operací) a zároveň ho v podstatě „označkovat“, aby bylo i ostatním jasné, že tento člověk něco provedl a že by si na něj měli ostatní dávat pozor.

Podle tetování byli například často poznávání mrtví vojáci. V tomto případě se jedná o zcela praktickou funkci identifikační. Tato identifikační funkce je významná např. v Egyptě, kde dodnes malým chlapcům na vnitřní stranu paže tetují jejich nacionály a adresu. Takové dítě, pokud se ztratí, vyhledá dospělého člověka, kterému ukáže své tetování a tento člověk mu může pomoci vrátit se zpět domů.

V jiných kulturách si nechávali např. novomanželé tetovat stejné *znaky*, jako symboly, že patří sobě. Tetování z identifikačních důvodů se používala i v nacistických a koncentračních táborech.

4.6 FUNKCE SOCIÁLNĚ – SKUPINOVÁ

Tetováním se může jedinec také snažit vyjádřit své členství v určitém společenství – svou trvalou ozdobou se většinou snaží vyjádřit to, že někam patří. Vyjádřit svou příslušnost pomocí tetováže se pokoušeli například vězňové či první křesťané, námořníci apod. Tetovat se nechávají také příslušníci různých skupin, hnutí a gangů.

4.7 FUNKCE STATUTÁRNĚ – HIERARCHICKÁ

Slouží jako určitá rozlišovací funkce. Podle tetováže se dá mnohdy zjistit společenské postavení člověka, rodinný stav, či jeho přibližný věk. Například tetování náčelníků a příslušníků vznešených rodů na Marshallových ostrovech. Pravým opakem může být tetování jako označování spodiny společnosti, např. označování otroků v Egyptě, Indii, Číně, Arábii apod.

4.8 FUNKCE INDIVIDUALIZAČNÍ

Tetováním se jedinec snaží vyjádřit své vlastní já a svou odlišnost ve společnosti. Tato funkce se velmi často prolíná s mnoha dalšími účely. Trendem dnešní doby je vytvoření nového druhu tetování, jehož účelem je okolnímu světu sdělit pouhou myšlenku, kterou lze označit slovy „toto jsem já“.

5. VĚZEŇSKÉ TETOVÁNÍ

Tématem vězeňského tetování se zabývá např. článek „BodyArt za mřížemi“ uveřejněný na www.pjh.cz/fejjetony/fejjetony2006_16.html:

První samostatná tetování, zaznamenaná v souvislosti se vznikem v kriminálech, jsou datována někdy do období 14. – 15. století. Zde si první tatěři svazovali 2-3 jehly k sobě a ke kusu klacíku. Jako základní barvivo sloužilo vodou zředěné a samozřejmě spálené dřevěné uhlí, saze, klíh apod. Tetování za mřížemi se dělalo třemi rozdílnými způsoby:

- 1) Tetování vnášením barev do kůže – pomocí klasického vpichování jehlami do kůže. Trvanlivost takového tetování byla závislá na hloubce tetování a na použité barvě.
- 2) Tetování jizvové – spočívající v řezání, leptání, pálení nebo jiném mechanickém poškození povrchu kůže. Takto vzniklé rány se často dlouhou dobu záměrně neustále znečišťovaly a dráždily, aby se vytvořily jizvy. Pro vtírání do těchto jizev se používaly různé přísady jako např. hlína nebo popel.
- 3) Tetování stehové – do kůže se drobnými stehy všívaly předem obarvené nitě. Rána se posléze zahojila a švy vrostlé do škáry vytvořily patřičné tetování. Toto tetování bylo rozšířené nejvíce v koloniálních vězeních na africkém kontinentě.

Při výběru barvy byla vždy hlavním kritériem netoxicity látky v ní obsažené a její stálost na kůži. V kriminálech dávného Orientu a v Asii byla svého času nejoblíbenější čínská tuž, která byla nejčastěji tmavě modré, tmavě červené a černé barvy. V Evropě se používaly následujících chemických „koktejlů“ barev²³:

- **Barva modrá:** hlinitan kobalnatý, azurová modř, modrý inkoust, ultramarín
- **Barva zelená:** smaragdová zeleň, kysličník chromitý, ftalocyanin
- **Barva rudá:** červená tuž, červený inkoust, karmín, kysličníky železa, sirník měďný
- **Indigo:** stělný prach, berlínská modř, popel z cigaret
- **Barva černá:** uhlík v amoniaku, kysličník železa, zředěný asphalt, škvařená guma
- **Barva hnědá:** sírany železa, drcený škvařený bakelit (hnědý)

²³ Zdroj: http://www.pjh.cz/fejjetony/fejjetony2006_16.html

6. SOUČASNÉ TRENDY V TETOVÁNÍ

6.1 TECHNIKY TETOVÁNÍ

Tradiční *technikou tetování* bylo (a mnohde dnes ještě je) propichování kůže kostěnou jehlou nebo mušlemi, miniaturními hrabičkami, dlátka, svazečky jehel, u věžňů se používala i deska s probitými hřebíky. Pod tuto svrchní vrstvu kůže se, podle situace, vtíraly různé materiály jako saze, prach, dřevěné uhlí, barevná hlína, rostliny, inkoust či přírodní barvy. Jednou z technik bylo také prošívání kůže s obarvenou nití. Dřívější techniky byly bolestivější a počítalo se s tím, že někteří jedinci onemocní nebo zemřou.

Nová metoda tetování přišla s vynalezením *tetovacího strojku* na počátku 19. století (přesněji r. 1890). Do strojku lze vkládat jak samostatné jehly, tak i celé svazky. Jehla ve strojeku vibruje pomocí dvou elektromagnetů a tatér ji průběžně namáčí v kalíšku s barvou. Pomocí tohoto strojku můžeme v dnešní době vytvořit tetování dočasné, které vydrží 3 až 6 let a u kterého se používají speciální pigmenty, které se postupně vytrácejí. Nebo tetování trvalé, kdy se jedná o klasické tetování s dlouhodobou pigmentací pokožky.

Vedle tohoto klasického dlouhodobého tetování existují „šetrnější“ formy tetování, mezi něž patří:

Kosmetická tetováž – patří zde např. permanentní make-up. Jedná se o metodu povrchové pigmentace a tedy podle typu pokožky o dočasné tetování s trvanlivostí 3-5 let.

Dekorace hennou – tetování hennou se těší stále rostoucí popularitě. Používá se jako dočasná ozdoba kůže, pro mnohé se jedná o zkušební verzi nového tetování. Technika spočívá v tom, že se henna nanese na tělo a po několika hodinách se zaschlá vrstva oloupe a zpočátku světle červený vzor během pár hodin ztmavne a získá na výraznosti. Tento vzor vydrží na kůži přibližně 2 - 3 týdny. Výsledná barva kresby hennou závisí na vlastnostech pleti. U lidí se snědší pletí bývá výsledná barva hnědočervená, zatímco u lidí s velmi světlou pletí a plavými vlasy je výsledná barva žlutooranžová. Hennou je

možno zdobit kterékoli místo na těle, nejčastěji dlaně, chodidla a nehty. Henna zároveň působí jako UV filtr – stává se, že po vyblednutí kresby zůstane na pleti její "negativ" dokud opálení nevybledne.

Japonské tetování – jedná se o speciální druh tetování. Od dekorací s hennou se liší svojí typicky černou barvou. Je velmi věrohodné a podobající se pravému tetování. Také proto, že se zde dá docílit stínování, které při dekoracích s hennou chybí.

6.2 DESET NEOBLÍBENĚJŠÍCH MÍST PRO TETOVÁNÍ

Kniha Tetování – Základní příručka body-artu od Vince Hemingsona uvádí deset níže uvedených nejoblíbenějších míst pro tetování.

Je potřeba si uvědomit, že kůže není na celém těle stejná a různě přijímá tetovací barvy. Tetování časem bledne, zejména na loktech, kloubech prstů, kolenou a nártách. K rozptížení motivu může dojít v místech, kde se kůže přirozeně vrásní, např. na vnitřní straně zápěstí nebo v loketní jamce. Dobrý tatér na tato místa nebude tetovat z důvodu vlastní reprezentace.

1. bedra - Výhodou tetování na těchto místech je možnost skrýt ho před zraky ostatních. Je oblíbené zejména mezi ženami.

Obr.10: zdroj:²⁴

2. ruce – Jedná se o předloktí, nadloktí, ale i ramena.

Obr 11.: zdroj:²⁵

²⁴ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-18042223&tab=details&caller=search>

3. záda – Tvoří největší možné „plátno“ na lidském těle, na kterém může tatér vyjádřit své umění.

Obr.12: zdroj:²⁶

4. hrudník – Prsní svaly si nechávají tetovat zejména muži.

Obr.13: zdroj:²⁷

5. zápěstí – Oblíbené místo pro tetování mezi mladými ženami, protože se dá skrýt šperkem nebo hodinkami.

Obr.14: zdroj:²⁸

6. kotník – Místo oblíbené mezi mladými lidmi, zejména hvězdami show businessu nebo modelkami.

Obr.15: zdroj:²⁹

²⁵ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-20828302&tab=details&caller=search>

²⁶ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-24760075&tab=details&caller=search>

²⁷ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-24611033&tab=details&caller=search>

²⁸ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-17143911&tab=details&caller=search>

7. nárt – Tetování na tomto místě je potřeba obnovovat, bývá náchylné k blednutí.

Obr. 16: zdroj: ³⁰

8. páska na paži – Velmi oblíbené tetování patří k nejběžnějším typům tetováže na celém světě.

Obr. 17: zdroj: ³¹

9. prsa – Všeobecně oblíbené místo mezi muži i ženami. Ženy toto umístění volí z důvodu vzbuzení erotické touhy u mužů tím, že jej částečně zahalí oblečením a celé tetování má být přístupno až vyvolenému. Podněcuje tím mužovu erotickou fantazii a zvědavost.

Obr. 18: zdroj: ³²

²⁹ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-21853835&tab=details&caller=search>

³⁰ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=ZFE152435&tab=details&caller=search>

³¹ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-16085252&tab=details&caller=search>

10. krk – Místo, které bylo kdysi tabu, dnes se jeho oblíbenost zvyšuje.

Obr. 19: zdroj:³³

6.3 VZDĚLÁNÍ A OSOBNOSTNÍ PŘEDPOKLADY TATÉRA

Prvotní podmínkou, jak se stát *tatérem*, je mít k tomu osobnostní předpoklady. Výhodou je *výtvarné nadání*. Práce tatéra je velmi náročná činnost, která vyžaduje velké soustředění. Tatér by měl být proto psychicky vyrovnaný, aby podával dobrý výkon. Je potřeba si uvědomit, že lidská kůže je nestabilní podklad pro jakoukoliv tvořivou práci: pruží, uhýbá, krvácí a zejména na ni nejde gumovat.

Existují školy, které připraví nadšence na budoucí povolání tatéra. Jedná se především o umělecké školy, krátkodobé kurzy, kde se naučí jak držet strojek, obtisknout motiv nebo letovat jehly (kurz ovšem nedává možnost legálně nabízet nově nabyté zkušenosti), apod. Ale pokud je pro tatéra malování hobby, může se vlastní pílí vypracovat na velmi vysokou úroveň a těžko někdo pozná, že nevystudoval umělecký směr.

Nejdůležitější je získat živnostenský list. Živnostenský zákon o tetování říká: *„Jde o činnosti, při kterých je porušovaná integrita lidské kůže, popř. o dekorativní výkony na zdravé lidské kůži s cílem estetické úpravy jejího vzhledu, při kterých je porušovaná celistvost kůže. Vpracovávání zdravotně nezávadných cizorodých látek jako*

³² <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=ZXX649281&tab=details&caller=search>

³³ <http://www.corbisimages.com/Enlargement/Enlargement.aspx?id=42-17625420&tab=details&caller=search>

*pigmentů, kovových předmětů a jiných materiálů do kůže pomocí sterilních nástrojů a speciálních přístrojů nebo pomůcek na jednorázové použití. Provádění permanentního make-upu, tetováže, piercingu, nastřelování náušnic a podobně.*³⁴

Jedná se o živnost vázanou. Pro získání živnostenského listu, který je na živnosti vázané, musí tatér splnit následující podmínky. V tomto případě to jsou: Odborná způsobilost podle Přílohy č. 2 – Živnosti vázané, zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, obor:

- a) *„Odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře nebo zubního lékaře podle zvláštního právního předpisu, nebo*
- b) *odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta podle zvláštního předpisu, nebo*
- c) *střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání kosmetička a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro činnosti, při kterých je porušována integrita lidské kůže, vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo*
- d) *střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání kosmetička a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro činnost, při kterých je porušována integrita lidské kůže, vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo*
- e) *osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro kosmetičku a pro činnosti, při kterých je porušována integrita lidské kůže vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným*

³⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

*Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru kosmetické služby nebo v činnostech, při kterých je porušována integrita lidské kůže.*³⁵

Existují tedy dvě cesty jak se stát legálně tatérem: 1) získat odpovídající vzdělání nebo 2) mít odpovědného zástupce vzdělaného v oboru. Zástupce musí být k tatérovi v určitém právním vztahu, musí mu vyplácet nějakou mzdu, odvádět z ní daň a platit za něj sociální pojištění. Zástupce je třeba mít po celou dobu trvání živnosti.

6.4 OBLÍBENÍ TATÉŘI DNEŠNÍ DOBY

Z lokální terénní výzkumné sondy, viz. kapitola č. 11 a příloha C této mé bakalářské práce, vyplynulo několik jmen v dnešní době oblíbených tatérů, proto jim a jejich produkci věnuji tuto jednu podkapitolu.

Ze spousty výborných tatérů jsem vybrala tyto:

- Szabi
- Andrzej Lenczuk
- Babboo

³⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon

SZABI

Obr. 20

Vlastním jménem Petr Szabó (viz. obr. č. 15, zdroj³⁶). Narodil se 1. července 1973 v Jílejnici. Jak uvádí na svých internetových stránkách³⁷ kreslit začal už ve školce a dále pokračoval pět let na umělecké škole. Vystudoval průmyslovou školu stavební a v osmnácti letech začal opět kreslit a tetovat. Začínal v Exotic Tattoo Bohemia v Liberci. Zanedlouho si otevřel vlastní studio TattooSzabi. Od roku 2004 začal tetovat v pražském studiu Noname Tattoo a od července 2010 zakotvil v TRIBO TATTOO, kde pracuje 14 dní v měsíci dodnes.

Ke každému zákazníkovi přistupuje individuálně, nikdy netetuje stejný motiv dvakrát. Preferuje vytváření originálních návrhů dle představ každého zákazníka, ale samozřejmostí je výběr z nesčetného počtu motivů, nebo možnost donést si vlastní obrázek.

Z jeho díla:

Obr. 21: zdroj:
http://www.tattooszabi.cz/index.php?option=com_rsgallery2&Itemid=70&page=inline&id=697

Obr. 22: zdroj:
http://www.tattooszabi.cz/index.php?option=com_rsgallery2&Itemid=70&page=inline&id=739

Obr. 23: zdroj:
http://www.tattooszabi.cz/index.php?option=com_rsgallery2&Itemid=70&page=inline&id=768

³⁶ http://www.tattooszabi.cz/index.php?option=com_rsgallery2&page=inline&id=917

³⁷ www.tattooszabi.cz

Andrzej Lenczuk

Obr. 24

Tento tatér (viz. obr. č. 19, zdroj³⁸) působí v Polsku ve městě Walbrzych. Jeho studio má název Tattoo Alien. Tetuje zde se svým kolektivem již od roku 2001. Má výraznou klientelu právě z České republiky. Zúčastňuje se většiny Tattoo Conventions.

Z jeho díla:

Obr. 25: zdroj:
<http://www.myspace.com/lenuart/photos/59013806/tagged#%7B%22ImageId%22%3A59013806%7D>

Obr. 26: zdroj:
<http://www.myspace.com/lenuart/photos/21298692/tagged#%7B%22ImageId%22%3A21298692%7D>

Obr. 27: zdroj:
<http://www.myspace.com/lenuart/photos/17067804/tagged#%7B%22ImageId%22%3A17067804%7D>

³⁸ <http://www.hell.cz/7/o-hellu/kdo-je-hellcz/27/>

Babboo

Obr. 28

Vegetarián (viz. obr. č. 19, zdroj³⁹) s dlouholetou praxí ve vegetariánství i tetování. Specialista přes zeleň a biomechaniku, rád tetuje rozsáhlé motivy. Jak uvádí na internetových stránkách studia, ve kterém působí - www.hell.cz - nestačí mu bzučení tetovacího strojku, řeže ještě do kytary kapely Urin.

Z jeho díla:

Obr. 29: zdroj:
<http://www.hell.cz/13/fotky/14/>

Obr. 30: zdroj:
<http://www.hell.cz/13/fotky/15/>

Obr. 31: zdroj:
<http://www.hell.cz/13/fotky/14/>

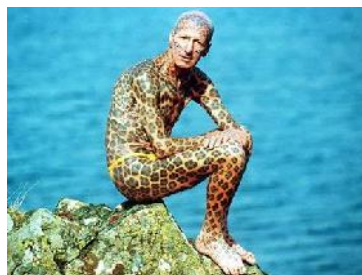
³⁹ <http://www.hell.cz/7/o-hellu/kdo-je-hellcz/27/>

6.5 TATTOO CONVENTIONS

Nejlepší tatěři z celého světa se vždy na několik dní setkávají na mezinárodní úrovni. Tato setkávání se nazývají *Convention*. Poznají nové styly, seznámí se s dalším vývojem techniky, či trendy. Konají se zde i soutěže, ve kterých jsou oceněna nejlepší tetování. Na těchto Conventions se dá také vidět i piercing, malby hennou, jevištní show atd. Dvanáctý ročník mezinárodního projektu Tattoo Convention se konal 7. května 2010 v pražských Letňanech. Představilo se zde na šedesát tetovacích studií z celého světa a nejlepších uměleckých tatérů.

6.6 EXTRÉMY V TETOVÁNÍ

Rekordmanem v tetování je Tom Leppard ze Skotska. Tetování zabírají 99,9 % jeho těla. Nemá ho pouze v uchu a mezi palci. Bývalý voják se narodil v roce 1936, dnes je tedy Tomu Leppardovi 74 let a již přes dvacet let žije mimo civilizaci na ostrově Skye ve

Obr. 32: zdroj:

<http://weirdnewsfiles.com/tag/tatoos/>

Skotsku. Celé tělo má potetované černými leopardími fleky a v ústech se mu blýskají opravdové tesáky (ty si nechal vyrobit k dotvoření své proměny). Pro všechny má přezdívku „leopardní muž“.

Do lesa se přestěhoval v roce 1987, kdy si chtěl vyzkoušet život divoké kočky. Jeho tetováž stála 5500 liber (tj. cca 192 000 Kč).

Obr. 33: zdroj:

<http://www.sologossi.p.it/2010/05/31/julia-gnuse-tatuata-da-guinness/>

Nejpotetovanější ženou světa, zapsanou v Guinnessově knize rekordů, je Američanka Julia Gnuseová. Potetovaná je na 95 % svého těla. Tetováním chtěla zamaskovat jizvy na těle, které ji způsobuje nemoc zvaná porfyrie. Ta se projevuje mimo jiné tvorbou puchýřů. S tetováním začala u nohou, pokračovala na břicho, rukou a zádech. Obrázky jsou různorodé, od výjevů z džungle po karikatury oblíbených herců apod. Gnuseová uvádí, že puchýře se jí po tetování dělat nepřestaly, ale tělo pokryté tetováním je odolnější vůči slunci a zakrývá nepěkné jizvy.

Jedním z nejpotetovanějších a nejznámějších Čechů je Prof. JUDr. Vladimír Franz, narozený dne 25. května 1959 v Praze. Jedná se o umělce, který se zaměřuje především na komponování scénické hudby. V současné době přednáší na Divadelní fakultě AMU.

*Obr.34: zdroj:
<http://www.super.cz/celebrity/vladimir-franz>*

7. STYLY A ZÁKLADNÍ MOTIVY V TETOVÁNÍ

Podobně jako ve všech formách klasického umění se i v tetování vyskytuje nepřeborná škála stylů, *technik* a inspirace v podobě *motivů* ovlivněných *vkusem* a *fantazií* samotných nositelů těchto tetování.

Níže podrobněji představuji ty nejzákladnější motivy. Pro představu vyobrazuji vzorky jednotlivých z nich v Příloze A této bakalářské práce.

7.1 OLD SCHOOL

Tento styl se vyznačuje použitím silné ohraničující linky, výraznými *barvami* a jednoduše strukturovanými vzory. Jedná se o *motivy*, které si nechávali tetovat naši předkové. Zejména námořníci, kteří na svých cestách dopluli na polynéské souostroví a na nich narazili na obrazce na tělech, kterými se zdobili tamní obyvatelé. A tím se spustila vlna tetování mezi námořníky. Později začali vymýšlet vlastní náměty: palmy, polonahé dívky, později známější kotvy, zkřížené meče, srdce propíchnuté dýkou nebo s plameny, letopočty, děla, maják, růže a plachetnice. Svůj rozkvět zažil tento styl na konci 19. století až do konce čtyřicátých let 20. století

7.2 NEW SCHOOL

Styl objevující se počátkem devadesátých let v Americe, který vychází ze stylu Old School. I zde se používají silné okrajové linie, které jsou však mnohem dynamičtější a jimi tvořené obrazce působí trojrozměrným dojmem. Spektrum používaných barev je daleko pestřejší.

7.3 TRIBAL

Jedná se o nejoblíbenější motivy, které pocházejí od Polynésanů či od jiných kmenů, které se dnes označují jako „primitivní“. Tyto motivy zažily jakousi renesanci v osmdesátých letech 20. století a to díky americkému studentovi umění Donu Ed Hardymu a jeho magazínu Tattoo Time.

„Původně se vycházelo z motivů jednotlivých kmenů a později si sami umělci začali navrhovat tribal motivy sami. Proto se dnes můžeme setkat s tribaly, které čerpají z tradic jednotlivých kmenů a národů a taktéž s tribaly alias směsicí několik kultur.“⁴⁰

7.4 JAPONSKÝ STYL

Japonský *styl* se vyjadřuje velkoplošným a rozsáhlým tetováním. Japonské *umění* tetování se nazývá Tebori. Nebo se označuje také jako *Irezumi*, což vychází z jednotlivých slov Ire – zavést a Zumi – inkoust.

„Pro tak rozsáhlá tetování je nutné, aby spojení obrazců na ruce, nohách, prsou a zádech měla svůj význam, případně své opodstatnění. Mezi nejčastější motivy patří draci v různých barvách, kapři v červených odstínech, pivoňky nebo třešňové květy, borovice, chryzantémy, to vše doplněno kaligrafickými znaky písma a obohaceno o pozadí s vlnami či mraky.“⁴¹

7.5 INDIÁNSKÉ MOTIVY

Jedná se především o motivy hrdých indiánských náčelníků, tomahavk nebo zvířata, která byla indiány považována za posvátná – orli, sokoli, medvědi. Obliba těchto motivů divokého západu k nám přišla od neznámějšího spisovatele tohoto žánru Karla Maye. Tyto motivy se k nám dostávaly postupně po prolomení železné opony. Jednalo se zejména o informace týkající se prastarých indiánů ze severní Ameriky. Kouzlo tohoto společenství bylo ve světě objeveno však mnohem dříve před sametovou revolucí – např. v šedesátých letech Hippies nebo v sedmdesátých letech motorkáři.

7.6 HOROR A SMRT

Jedná se o motivy, které působí dosti depresivně. *„Tyto motivy si nechávali tetovat vojáci bojující v zákopech 1. a 2. světové války. Obrazce d'ábla, smrtky apod., dával bojujícím mužům naději k přežití – kde jednou už smrt je (vyjádřena tetováním), již se neobjeví.“⁴²* Na počátku 70. a 80. let 20. století byly tyto symboly velmi oblíbené

⁴⁰ Fiksa R., *Tetování*, str.47

⁴¹ Fiksa R., *Tetování*, str.48

⁴² Fiksa R., *Tetování*, str. 45

u motorkářů, ale také u příznivců hnutí punk, kdy tyto symboly doplňovaly jejich styl oblékání.

7.7 PORTRÉTY

Tento *motiv* se začal objevovat počátkem osmdesátých let, kdy si ho oblíbili odsouzenci, kteří se nechali tetovat portréty svých rodinných příslušníků. Takovéto tetování musí být provedeno s naprostou pečlivostí, žádá si vysokou kvalitu *umělce*, protože musí působit realisticky. Spousta lidí se nechává v dnešní době tetovat podobiznami svých oblíbených filmových hrdinů či hudebních idolů.

7.8 FAUNA A FLÓRA

Mezi tyto motivy patří zejména obrázky odrážející křehkost a ženskost jako růže, motýli, delfíni nebo třeba tygřici. Jedná se o nejoblíbenější a nejčastěji tetované motivy vůbec. U mužů patří mezi oblíbené motivy hadů, lvů, tygrů apod. „*I primitivní národy si tetovaly obrazce zvířat, aby je dané zvíře ochraňovalo před nebezpečím.*“⁴³

7.9 FANTASY

Mezi klasické motivy tohoto stylu patří jednorožci, trpaslíci, kouzelníci, ale objevují se také motivy různých nestvůr v boji s odvážným rytířem. Mnozí z příznivců tohoto stylu se nechali inspirovat např. dílem J. R. Tolkiena.

7.10 BIOMECHANIKA

Biomechanoidi se poprvé zjevili v sedmdesátých letech jako spojení člověka a stroje. Za otce biomechaniky je považován švýcarský umělec H. R. Giger, který je např. autorem filmového *Vetřelce*. Jeho styl se nazývá biomechanika – na jeho obrazech je často propletenec strojů a částí lidských těl. Biomechanika se stala oblíbeným motivem pro tetování zejména u motorkářů.

⁴³ Fiksa R., *Tetování*, str.48

7.11 KELTSKÉ ORNAMENTY

Keltské motivy mají zvláštní nádech, mají svůj vnitřní význam – spojení opačných sfér (nahore a dole, nebe a země, muž a žena). Jsou propracované s obrovskou přesností do posledního detailu. Jedná se o ornamente vytvořené pomocí komplikovaných pletenců, které mohou končit zobrazením různých - Kelty považovaných za posvátné - zvířat. Později tyto motivy zaznamenávali mniši ve středověku, čímž nám zanechali nesmírné bohatství a inspiraci.

7.12 COMIC / CRAZY

Jedná se většinou o postavičky vyjadřující chuť do života, veselí a humor. Velmi často tento styl odráží povahu svého nositele. Patří zde i takový motiv, jako je např. přetetovaná první kresbička vlastního dítěte.

7.13 UMĚLECKÁ DÍLA

V tomto stylu se mnozí tatěři nechávají inspirovat různými uměleckými směry. Jedná se o mistrovská díla světových mistrů – např. obraz z tvorby Salvatora Daliho, Vincenta van Gogha a dalších. „*Specifické umělecké dílo může vyjadřovat osobní postoj jeho nositele.*“⁴⁴

7.14 TYPOGRAFIE

Jedná se o motivy vyjádřené pomocí písma, ať už našeho písma nebo stále oblíbenější japonské kaligrafie. Jedná se o moderní styl tetování, protože primitivní kmeny nepoužívaly klasické písmo k popiskům čehokoli. Mezi tyto motivy patří třeba vytetované datum narození dítěte nebo datum svatby, či jméno milované osoby.

⁴⁴ Fiksa R., *Tetování*, str.48

8. DŮSLEDEK PŮSOBENÍ REKLAMY NA VZNIK TETOVÁNÍ

Vliv médií má bezesporu největší podíl na šíření tetování v dnešní době. Martin Rychlík ve své knize *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla* popisuje detailně vliv masmédií na šíření tetování v kapitole *Tetováž na papír vepsaná: „Masmédia na svých sdělných kanálech – od listů papíru až přes billboardy až k rozzářeným televizním obrazovkám – nabízejí novodobý kult: kult těla a fyzická.“*

Ve výše uvedeném článku Martin Rychlík dále cituje amerického sociologa Thorsteina Veblenema, který vyjádřil myšlenku, že celebrity v mnohé své podobě svým příkladem rozhodují v zásadních rysech o tom, jaký životní styl bude celou společností uznán za odpovídající a vhodný.

Na jedné straně se reklama na tetování v tisku šíří pomocí fotek a rozhovorů s různými celebritami, na straně druhé v podobě obecných článků v různých dámských časopisech, kde vyzdvihuje zejména konstatování, že tetování je „přitažlivé, exotické a sexy“⁴⁵.

Souhlasím s názorem pana Pavla Mühlpachera, který uvádí, že: *„Dítě v podmínkách současné agresivně orientované postmoderní společnosti nemá možnost nalézt svoji vlastní identitu, sociální roli, sociální status. Vizi současnosti je nonidentismus. Dítě, resp. mladistvý, s neukotvenou identitou je o to více ohroženo při vytváření své identity, neboť své socializační vzory spatřuje v masmédiích.“*⁴⁶ Mladí lidé nacházejí právě v těchto celebritách společenské vzory a hodnoty a identifikují se s nimi. Osobně pokládám za vhodné v rámci výtvarné výchovy žákům vštěpovat hodnoty umění, aby se dokázali zorientovat v narůstajícím počtu různých bulvárních materiálů a zachovali si vlastní úsudek o estetice a vkusu, vštěpovat společenské normy, zvyšovat sebevědomí a schopnost samostatného rozhodování a snížit tak bezduchou ovlivnitelnost těmito sdělovacími prostředky.

⁴⁵ Rychlík M, *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, str. 249

⁴⁶ Mühlpachr P., *Sociopatologie*, str. 53

9. KLADY A ZÁPORY TAKOVÉHO ZDOBENÍ V DNEŠNÍ DOBĚ

Tetování se v současné době stává jakýmsi fenoménem žádaným mezi všemi věkovými i sociálními vrstvami. Lidé žijící v domorodých kmenech chápou tetování jako něco žádoucího, něco, co měli jejich otcové, dědové a je jen logické, že ho budou mít i oni sami a hrdě je nosit, neznají vůči tetování předsudky. Rozdíl je ovšem v dnešní kultuře, kdy se musíme ohlížet na budoucí zaměstnání a stejně také na názor nejen nejbližšího okolí.

Tetování v první řadě by mělo být rozhodnutí s rozmyslem. Každý člověk by si měl uvědomit, že *„tetování není módní výstřelek, není to tričko, které se dá jednoduše odložit. Mladí lidé hodně často mění svou image, svůj postoj k tomu či onomu. A toto vše se odráží v jejich myšlenkách a názorech. Co je v šestnácti považováno za IN, může být o několik let později považováno za zcela OUT.“*⁴⁷

Tetování se nedá jednoduše smýt či odlepit, jeho odstranění je často náročnější než samotná aplikace a ne vždy se podaří tetování odstranit bez jizev. Nehledě na to, že odstranění je finančně daleko náročnější než tetování samo o sobě.

Podle tatéra Radka Fiksy je nutné si uvědomit, že tetování je zásah do těla a jeho vnějšího vzhledu, proto by rozhodnutí o jeho aplikaci nemělo padnout zcela spontánně. Než se někdo rozhodne pro tetování, tak dříve než navštíví tetovací studio by si měl důkladně promyslet odpovědi na základní otázky:

- Z jakého důvodu se chci nechat tetovat, zdali to není jen otázka módní vlny a potřeba být „in“.
- Jak bude okolí reagovat na tetování (rodiče, partner, profesor či nadřízený).
- Existují nějaké zdravotní obtíže zabraňující pořízení si tetování?
- Bolí aplikace tetování?

⁴⁷ Fiksa R, *Tetování*, str. 49

Co se týče věku, platí u tetování ta samá zásada jako u cigaret a alkoholu. V seriózním studiu neprovádí tetování osobám mladším osmnácti let bez povolení rodičů a některá studia vyžadují přítomnost alespoň jednoho z nich. U nezletilých osob je nutné velmi důkladně zvážit, že mladí lidé hodně často mění svoje názory a postoje, což může nemile ovlivnit výběr motivu, ale také umístění tetováže. Je potřeba si uvědomit, že časy rebelujícího mládí jednou odzvoní. To, co v mládí pokládáme za něco naprosto „cool“, může být v dospělosti považováno za překážku. Podle mé vlastní studie nejrozumnější článků ohledně věku a tetování se tatěři shodují v jednom, a sice v tom, že nedoporučují podstupovat aplikaci tetování lidem pod dvacet let, neboť se objevily již řady studií o tom, že člověk dospívá mnohem později než v oněch zažitých osmnácti letech. Mladé dívky, které ještě nerodily a mají v úmyslu mít jednu děti musí také zvážit, jak se jejich tetování „bude chovat“ v oněch devíti měsících, kdy těhotenství provází nabírání hmotnosti, napínání kůže a vznik strijí.

Každý, kdo se nechá tetovat jistě velmi často uslyší otázku na symboliku svého tetování, protože body-art je výborné téma ke komunikaci. Před aplikaci tetováže je dobré s tímto počítat a předem si rozmyslet, co vlastně motivem, který si necháme vytetovat chceme říct. Hluboký význam mohou mít i ty nejmenší motivy. *„Symbol sděluje víc, než co je zřejmé na první pohled: k něčemu se váže, něco připomíná, vyvolává asociaci, evokuje obecně známý příběh.“*⁴⁸ Záleží na tom, v jaké kultuře žijeme, podle toho může mít vytetovaný obrázek jiný význam v různých částech světa.

Opravdu nemilé následky může mít tetování v pracovním prostředí. Zaměstnavatel má právo mluvit do vzhledu svých zaměstnanců. Viditelné tetování může zaměstnavatel zakázat, pokud se neshoduje se „vzhledem obvyklým v daném oboru“. Pokud není tetování součástí firemní kultury, není většinou tolerováno. Zaměstnavatel může viditelné nošení tetováže v pracovní době zakázat. Neexistují ovšem žádné všeobecné předpisy s konečnou platností, které tetování v zaměstnání zakazují, vše je na úvaze zaměstnavatele.

⁴⁸ Hemingson V., *Tetování- katalog motivů, základní příručka body-artu*, str. 19

Nelze opomíjet fakt, že aplikace tetováže není bezbolestná. Pro některé slabší jedince se může jevit jako nesnesitelná bolest. Dají se použít prostředky pro lokální umrtvení, které působí pouze na povrchu kůže, ovšem podle tatéra Radka Fiksy samy o sobě slouží spíše pro uklidnění zákazníka než pro samotné umrtvení. Proces hojení bývá často ještě více nepříjemný. Určitě je na místě konzultace s lékařem, pokud lidé trpí chronickým onemocněním nebo kožními komplikacemi, aby své tělo nevystavili dalším rizikům.

10. VÝTVARNÁ VÝCHOVA A TETOVÁNÍ

Výtvarná výchova by měla pracovat s obrazem ve všech jeho podobách, s vlivy médií, internetu a reklamy. Měla by učit kritickému myšlení v přijímání reklam apod. Cílem výtvarné výchovy by mělo být kulturní vzdělání – nejen tvořit, ale i reflektovat.

„Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je i schopnost vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti“⁴⁹.

Tetování v sobě spojuje základní lidskou touhu zdobit své tělo s hledáním osobního image. Téma tetování by se mohlo uplatit ve výtvarné výchově ve dvou rovinách:

- **body-art** (teoretická část) – historie a současnost, body-art přírodních národů (vysvětlení k užití některých motivů). Body art: malování (fixy, Henna, barvy), tetování, piercing. Tetování jako módní záležitost – např. poukázat na tetování některých slavných osobností a názor na motiv a kvalitu provedeného tetování.

V této rovině by se děti mohly seznámit s formami dekoru, které jsou spjaty s lidským tělem jako je:

- **malování hennou** – výzdoba tradičními indickými barvivy rostlinného původu s trvanlivostí několika týdnů
- **permanentní make up** – tetování s krátkou životností, asi jeden rok
- **body piercing** – propíchnutí kůže s následnou aplikací šperku v místě vpichu
- **branding** – vypalování jednoduchých ornamentů do lidské kůže
- **scarifing – branding nebo cutting** s následnou aplikací popela do míst zákroku
- **cutting** – jizvení řezáním kůže

⁴⁹ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, VÚP Praha 2005, str. 56

- návrh motivů pro tetovací studio – vykřívání siluety tuší. Vystříhané motivy se dají použít pro výtvarnou řadu Indiáni – připevnění těchto motivů na siluetu Indiána vytvořeného z papírů.

Zaujal mě projekt Základní školy Charlotty Masaryková na Praze 5 – Velké Chuchli, kde si žáci sedmé třídy pod vedením paní učitelky Jitky Semotánové v rámci hodin výtvarné výchovy prakticky vyzkoušeli práci tatéra. Nejprve sami navrhli vzory pro tetování, z kterých následně sestavili katalog motivů. Poté proměnili školní chodbu v tetovací salónek, kde vymyšlené vzory z katalogu smývatelnými barvami aplikovali na různá místa těl dobrovolníkům z řad spolužáků. Samozřejmostí celého projektu bylo poučení o nebezpečí použití nesmývatelných nebo těžce smývatelných barev. Jednou z podmínek návštěvy tohoto tetovacího salóneku byl souhlas rodičů s dočasným tetováním. Z osobního rozhovoru s paní učitelkou Semotánovou vyplynulo, že projekt žáky velmi zaujal (viz. fotografie níže).

Obr. 35: Zdroj:⁵⁰

Obr. 36: Zdroj:⁵¹

Obr. 37: Zdroj:⁵²

Obr. 38: Zdroj:⁵³

Obr. 39: Zdroj:⁵⁴

Obr. 40: Zdroj:⁵⁵

⁵⁰ <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

⁵¹ <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

⁵² <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

⁵³ <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

⁵⁴ <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

⁵⁵ <http://skola.chuchle.cz/view.php?cisloclanku=2007100001>

Na Gymnáziu Karla Sladkovského na Praze 3 kvarta v rámci výtvarné výchovy tvořila masky polynéského tetování:

Obr. 41: Zdroj⁵⁶

Obr. 42: Zdroj⁵⁷

Obr. 43: Zdroj⁵⁸

Obr. 44: Zdroj⁵⁹

Setkávání s tetováním v běžném životě ovlivňuje vztah žáka k umění tetování a jeho schopnosti estetického prožitku. Začlenění tetování ve výtvarné výchově probíhá v bezprostředním kontaktu s uměleckým dílem, jeho motivem nebo návrhem prostřednictvím smyslového vnímání. Hlavním cílem je probudit aktivitu žáka, rozvíjet jeho fantazii a představivost.

Základem je prožitek dítěte, jeho radost z činností odehrávajících se formou hry.

⁵⁶ <http://www.gykas.cz/fotogalerie.html?fota=18&kategorie=5>

⁵⁷ <http://www.gykas.cz/fotogalerie.html?fota=18&kategorie=5>

⁵⁸ <http://www.gykas.cz/fotogalerie.html?fota=18&kategorie=5>

⁵⁹ <http://www.gykas.cz/fotogalerie.html?fota=18&kategorie=5>

11. LOKÁLNÍ TERÉNNÍ VÝZKUMNÁ SONDA

Tetování hrálo a hraje nejrůznější role napříč dějinami i kulturami, ve kterých se objevuje. Předmětem mého výzkumu v dotazníkové části výzkumné sondy bylo zjistit konkrétními otázkami, co si lidé o tetování myslí v dnešní době a co o něm vědí. Z jakého důvodu, v kolika letech a jakým vzorem se nechali tetovat a opačně, z jakého důvodu by se nikdy tetovat nenechali. Zajímalo mě také, na kterou známou osobnost dnešní doby si v souvislosti s tetováním vzpomenu nejčastěji a ke které známé osobnosti se jim tetování hodí, tzn. k nim neodmyslitelně patří. Dále mě zajímalo, zda je dle respondentů možná závislost na tetování, nebo zda i v dnešní době lidé spojují tetování s kriminalitou a kriminálními živly. Některé otázky jsem čerpala z již dříve provedeného výzkumu pana Martina Rychlíka a doplnila je vlastními otázkami potřebnými k cílenému zpracování této ankety.

V terénní sondě spojené s fotografováním tetováním mě zajímaly pohnutky jedinců k pořízení tetování a jejich spokojenost s tetováním. Konkrétní dotazy na oslovené tetované jedince uvádím v kapitole 7.2 Terénní sonda – rozhovory a fotodokumentace.

Lokální terénní výzkumnou sondu - jak dotazníkovou část, tak samotnou fotodokumentaci, jsem provedla na území hlavního města Prahy a jejím blízkém okolí v časovém období od 1. 6. 2010 do 1. 10. 2010.

Vzorový dotazník tvoří Přílohu B této mé bakalářské práce. Rozhovory s tetovanými z terénní sondy tvoří Přílohu C a samotné fotografie tetování oslovených jedinců z terénní sondy pak Přílohu D této mé bakalářské práce.

11.1 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉ ANKETY

Celkem jsem nashromáždila 78 správně a úplně vyplněných dotazníků. Dotazníky, které nebyly vyplněny úplně nebo konkrétně jsem vyřadila z hodnocení. Dotazníky jsem za pomoci zaměstnankyň dvou kadeřnických a kosmetických salónů: Giacomo v Praze – Řepích a Beautifa v Praze – Stodůlkách rozdala mezi 100 respondentů. Jednalo se o mé osobě naprosto neznámé lidi a ne všichni byli rezidenty

Prahy. Výsledky ankety byly zaměřeny na názor lidí obecně a ne pouze na názor určité skupiny obyvatel konkrétního města, proto otázka trvalého bydliště v tomto mém případě pro potřeby mého dotazníku nehraje roli.

Výsledky jednotlivých podstatných otázek tohoto dotazníku uvádím v krátkých kapitolách v následující souslednosti: odpovědi na otázky vztahující se obecně na všechny respondenty bez ohledu na to, zda tetování jsou či nikoliv, následují odpovědi na otázky týkající se těch, kteří odpověděli, že tetování na vlastním těle mají a na konci uvádím zhodnocení odpovědí vztahujících se k respondentům, kteří tetování nemají.

Jste muž nebo žena? (Otázka č.1)

Ankety se ze zmiňovaných 78 respondentů zúčastnilo 35 mužů a 43 žen, tj. 45 % mužů a 55 % žen.

Máte tetování? Pokud ano, kolik jich máte? (Otázka č. 7)

Z celkového počtu 78 respondentů kladně na tuto otázku odpovědělo 14 respondentů, shodně 7 mužů a 7 žen.

64 respondentů tetování nemá. Pouze jeden z nich tetování chce mít, 57 je proti tomu pořídít si tetováž a 6 respondentů je nerozhodnutých.

Věková kategorie dotázaných (Otázka č. 2)

Věková kategorie dotázaných byla nejčastěji 31 - 40 let. Průměrný věk u tetovaných v době provedení tetováže byl 25 let. Kolik respondentů spadalo do v dotazníku uvedených věkových kategorií je přehledně znázorněno v Grafu č. 1.

Jaké je Vaše vzdělání (Otázka č. 3)

Tabulka č. 1: Vzdělání dotázaných respondentů

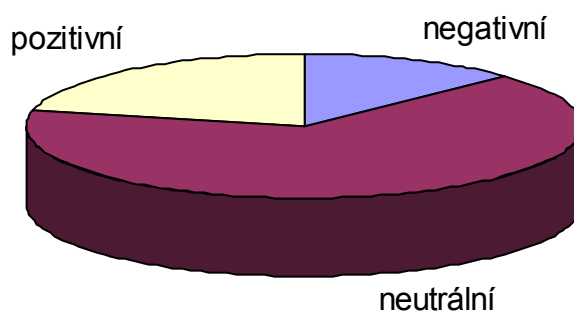
Vzdělání	Celkem	Muži (35)		Ženy (43)	
		Tetovaní	Netetovaní	Tetované	Netetované
Základní					
Střední bez maturity	3			2	1
Střední s maturitou	43	5	14	3	21
VOŠ	1			1	
VŠ	19	1	3	1	14
Studuji na ZŠ					
Studuji na SŠ					
Studuji na VŠ	12	2	10		

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že dotazníkové sondy se zúčastnili nejčastěji respondenti s ukončenou střední školou s maturitou, 43 plus 12, kteří studují na vysoké škole, celkem tedy 55 respondentů ze 78. S ukončenou vysokou školou se zúčastnilo 19 respondentů, z toho 15 žen a 4 muži. Vyjádřeno v procentech: 70 % respondentů s ukončenou střední školou s maturitou, 24 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 4 % respondentů s ukončenou střední školou bez maturity a 1 respondent, tj. 1,3 % s ukončenou vyšší odbornou školou. Vysokou školu v době průzkumu studuje 15 % dotázaných respondentů.

Nejčastější vzdělání u respondentů, kteří se rozhodli pro to nechat se potetovat bylo střední s maturitou, celkem u 9 respondentů ze 14, tj 64 %. Pouze 2 měli ukončené vysokoškolské vzdělání a 1 studuje na vysoké škole.

Jaký je Váš vztah k tetování obecně? (Otázka č. 5)

Graf č. 1: Vztah k tetování obecně

Při zjišťování obecného postoje k tetování převládá neutrální postoj, v tomto smyslu se vyjádřilo 65 % dotázaných. Pozitivní postoj k tetování zaujalo 17 z celkového počtu 78 respondentů (tj. 22 %) a negativní postoj k tetování vyjádřilo 13 % dotázaných respondentů. Nejčastěji měli pozitivní postoj k tetování respondenti, kteří si tetováž také pořídili, kdy pouze tři z celkového počtu 14 tetovaných respondentů uvedli k tetování neutrální postoj, negativní postoj k tetování se mezi tetovanými nevyskytoval vůbec, viz. Tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Vztah k tetování obecně

Postoj	Celkem	Muži (35)		Ženy (43)	
		Tetovaní	Netetovaní	Tetované	Netetované
Negativní	10		3		7
Neutrální	51	1	23	2	25
Pozitivní	17	6	2	5	4

Kolik tetovaných v okolí znáte? (Otázka č. 6)

Nejvíce osob známých ve svém okolí, které jsou potetované, měli muži, kteří jsou sami potetovaní, v průměru 14. Mezi ženami byl tento výsledek také nejvyšší u samotných žen, které si tetováž pořídily a to 9,5 osob známých v průměru. Naopak

netetovaní lidé znali ze svého okolí v průměru 5 osob (dotazovaní muži), 3 osoby (dotazované ženy). Když sečtu dohromady všechny respondenty, jak tetované, tak netetované, v průměru muži znali 8 osob tetovaných ve svém okolí, ženy 5.

Myslíte si, že může být člověk na tetování závislý? (Otázka č. 23)

Tabulka č. 3: Otázka závislosti na tetování

Závislost na tetování	Celkem	Muži (35)		Ženy (43)	
		Tetovaní	Netetovaní	Tetované	Netetované
Ano, je možná	52	5	16	5	26
Nemyslím si	26	2	12	2	10

Z výše uvedeného vyplývá, že 52 respondentů si myslí, že závislost na tetování je možná, tj. celých 67 % dotázaných. Naopak, že na tetování člověk nemůže být závislý, si myslí 26 respondentů, tj. 33 % dotázaných. Nejčastěji shledávají možnost být na tetování závislý sami netetovaní respondenti: 26 žen a 16 mužů, tj celkem 42 respondentů, tj. více než polovina dotázaných celkem. Myslí si to, že je možné být na tetování závislý) i sami potetovaní dotázaní jedinci, 10 ze 14, tj. 71 % procent respondentů, kteří mají tetováž.

Existuje možná spojitost mezi tetování a kriminalitou? (Otázka č. 24)

Tabulka č. 4: Možná spojitost mezi tetováním a kriminalitou

Existuje spojitost mezi tetováním a kriminalitou?	Celkem	Muži (35)		Ženy (43)	
		Tetovaní	Netetovaní	Tetované	Netetované
Ano	22	3	11	0	8
Ne	56	4	17	7	28

Tabulka odpovědí respondentů jasně dokazuje, že většina dotázaných na tuto otázku odpověděla negativně, tedy že neexistuje spojitost mezi tetováním a kriminalitou. Celkem. 56 ze 78 respondentů, tj. 72 % dotázaných. Na tuto otázku odpovídaly negativně zejména ženy, 35 ze 43, tj. 81%, zajímavé je, že negativně na tuto otázku odpověděly všechny tetované ženy. 39 % netetovaných mužů si myslí, že existuje spojitost mezi tetováním a kriminalitou, opak si myslí 61 % netetovaných mužů. 3 ze 7 (tj. 43 %) tetovaných mužů si myslí, že souvislost mezi tetováním a kriminalitou existuje.

Tetování se rozmohlo i mezi celebritymi (Otázka č. 22)

V této části dotazníku měli muži a ženy odpovídat na otázky, zda si dokáží vzpomenout na:

- a) nějakou tetovanou celebrity,
- b) celebrity, ke které se jim to tetování hodí,
- c) u které celebrity je tetování zaujalo.

Ne všichni respondenti tuto část Dotazníku vyplnili.

Muži odpovídali takto:

- a) Dwayne Johnson, Diana Kobzanová, Sonny Berger (2x), Vin Diesel
- b) Robbie Williams, Václav Noid Bárta, Vin Diesel
- c) Dwayne Johnson, Hans Dahnken, Vin Diesel

Ženy odpovídaly takto:

- a) Helena Zeťová, Václav Noid Bárta, Alice Bendová, Angelina Jolie
- b) Marcela Březinová, Václav Noid Bárta
- c) Robbie Williems, Vladimír Franz, Angelina Jolie

Respondenti, kteří jsou tetovaní

Jak už bylo v úvodu této kapitoly zmíněno, níže bych se věnovala krátkému shrnutí dotazníkových odpovědí respondentů, kteří jsou tetovaní. Z celkového počtu, jak již bylo výše řečeno, jich bylo 14. 7 žen a 7 mužů. Zajímaly mě zejména pohnutky, co je vedlo k pořízení si tetováže, jak dlouho se rozhodovali o opatření si tetováže a kolik jim v době pořízení si tetováže bylo let.

Respondenti, kteří se nechali tetovat, tak podle propočtu učinili v průměru, když jim bylo 26,5 roků. Nejnižší přiznaný věk v době pořízení si tetováže byl 18 let, oproti tomu 3 respondenti uvedli, že se nechali tetovat až po čtyřicítce, resp. 2 ve věku 42 let a 1 respondent ve věku 45 let.

V otázce, jak dlouho se rozhodovali k pořízení si tetováže odpověděli vyrovnaně 4 ze 14 respondentů, že se jednalo o spontánní rozhodnutí a čtyři, že se o pořízení si tetováže rozhodovali několik let. Shodně pak 3 a 3 respondenti odpověděli, že se jednalo o rozhodnutí, které trvalo několik měsíců a několik dnů. (viz. Tabulka č. 5.)

Tabulka č. 5: Jak dlouho se respondenti rozhodovali o pořízení si tetováže

	Muži	Ženy	Celkem
Několik let	3	1	4
Několik měsíců	1	2	3
Několik dnů	1	2	3
Spontánní rozhodnutí	2	2	4

Osm z dotázaných již tetovaných respondentů, tedy více než polovina (konkrétně 57 %), uvažuje o pořízení si dalšího tetování, šest z nich už nikoliv. Nejvíce o pořízení si nové tetováže uvažují muži, v pěti případech. U žen převažuje negativní odpověď.

Pouze jedna žena v dotazníku přiznala, že svého rozhodnutí lituje, ostatní nikdy nelitovali, že se nechali potetovat. Žádný z dotázaných tetovaných respondentů neuvažuje o odstranění svého tetování.

Na otázku z čeho měli největší obavy při tetování odpověděli respondenti 11x, že neměli z tetování žádné obavy, 3 přiznali, že se báli bolesti a 2 žloutenky. Strach z toho, že se jim osobně tetování nebude líbit, nebo že se nebude líbit jejich okolí neměl nikdo.

Jaké důvody Vás k pořízení tetování vedly? (Otázka č. 12)

Tabulka č. 6: Jaké důvody Vás k pořízení tetování vedly?

	Muži	Ženy	Součet
Je to moderní a mají ho všichni	0	0	0
Zdůraznění individuality, zesílení sexappealu a sebevědomí	0	3	3
Identifikace se sociálními a duchovními skupinami	0	0	0
Estetické, dekorativní důvody	2	2	4
Chci vyjádřit příslušnost, sympatii k někomu/něčemu	0	1	1
Touha někomu se podobat	0	0	0
Líbí se mi to	3	2	5
Z "frajeřiny" (nudy)	0	1	1
jiné	3	0	3

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že odpovědi na důvody byly vesměs vyhýbavé – buď, že se respondentům tetování prostě líbí nebo (zejména u mužů), že jsou za tím jiné důvody než navrhované. Ženy se nejčastěji nechaly tetovat z důvodu zesílení individuality, sexappealu a sebevědomí.

Respondenti, kteří nejsou tetovaní

Závěrem této sondy bych se zmínila o těch respondentech, kteří nemají své tělo ozdobené tetováním. Nejčastější důvody, proč se nenechali nikdy tetovat, byla odpověď, že „tento trend je pro mě nepodstatný/netýká se mě“. Takto odpovědělo 22 mužů a 21 žen z celkového počtu 64 respondentů, tj. 67 %.

Tabulka č. 7: Pokud tetování nemáte, z jakého důvodu? (otázka č. 8)

	Muži	Ženy	Součet
Kvůli partnerovi, rodičům, jiným	0	1	1
Nelze jej odstranit	4	13	17
Tento trend je pro mě nepodstatný/netýká se mě	22	21	43
Je to bolestivé	0	3	3
jiné	3	2	5

11.2 LOKÁLNÍ TERÉNNÍ SONDA (ROZHOVORY A FOTODOKUMENTACE)

Terénní sondu jsem provedla na několika koupalištích na území hlavního města Prahy a jejího přilehlého okolí: Šárka, Chrustenice a Středokluky.

Respondentům, kteří souhlasili s vyfocením svého tetování jsem pokládala následující otázky:

- 1) V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?
- 2) Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?
- 3) Proč jste se rozhodl/-a právě pro tento motiv?
- 4) Uvažujete o dalším tetování?

Odpovědi jednotlivých respondentů uvádím v Příloze C a samotnou fotodokumentaci v Příloze D této mé bakalářské práce.

12. ZÁVĚR

Smyslem mé práce bylo ukázat existenci tetování od dob jejího vzniku po současný moderní svět, popsat nejen důvody vzniku tohoto fenoménu v odlišných kulturách minulosti, ale také poukázat na důsledky pro sociální vnímání tetovaného a představit možné pozitiva i negativa spojená s takovouto formou zdobení těla.

Provedla jsem vlastní sondu s cílem zjistit, jak je tetování v dnešní době mezi lidmi rozšířené, jaké důvody je k němu vedou a opačně, proč tetování nemají, jaký je pohled dnešní populace na tetování, resp. na tetovaného člověka. Závěry z tohoto výzkumu uveřejněné v kapitole 11 poukazují na to, že tetování už není chápáno jako něco asociálního a ne vždy signalizuje něco odchylného od běžně pojímané normy. Vazba tetování na kriminální tendence se nepotvrdila. Většina tetování u dotazovaného vzorku obyvatelstva má charakter svobodného rozhodnutí s hlubokým osobním významem. Tetování se v dnešní době přesunulo do individuální sféry a stalo se tak svobodnou volbou jednotlivce, projevem jedinečnosti, ale také svobody.

13. SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- FIKSA R., *Tetování*, Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2005 (1. vydání).
- HARDY L., *The Mammoth Book Of Tattoos*. London: Robinson, 2009. ISBN: 978-1-84529-740-4
- HEMINGSON V., *Tetování – katalog motivů*. Praha: Slovart, 2010. ISBN: 978-80-7391-403-5
- MÜHLPACHR P., *Sociopatologie*. Masarykova univerzita, 2009, ISBN: 978-80-210-4550-7
- ROBLEY, H. G., *Maorské tetování*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2008 (1. vydání). ISBN: 978-80-903957-1-8
- RYCHLÍK M., *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Praha: NLN, 2005 (1. vydání). ISBN: 80-7106-780-6
- ŘÍČAN P., *Cesta životem*. Praha: Portál, 2006. ISBN: 80-7367-124-7
- SPENNEMANN D., *Tetování na Marshallových ostrovech*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2007. ISBN: 978-80-903957-0-1
- Vítej doma.cz: *Módní doplněk a historie tetování*. [online], [cit. 7.9.2010]. Dostupný na: <http://www.vitejdoma.cz/zabava/zajimavosti.7/modni-doplnek-a-historie-tetovani.8673.html>
- Biogallery.cz: *H.R.Giger*. [online], [cit. 7.9.2010]. Dostupný na: <http://www.biogallery.cz/bg-magazine/h.r.giger.phtml>
- Český rozhlas: *Seriál o tetování 1.-10.díl*. [online], [cit. 12.9.2010]. Dostupný na: http://www.rozhlas.cz/leonardo/svet/_themeline/503
- Česká televize: *Prizma – 11.7.2009*. [online], [cit. 13.9.2010]. Dostupný na: <http://www.ct24.cz/vysilani/2009/07/11/10095523948-209411058100028-18:31-prizma/82743-nejvetsi-mozaika-na-uzemi-izraele/82746-soutez/>

- Inflow – Information Journal: *Tatuáž jako znakově významový systém v zrcadle kybersémiotiky*. [online], [cit. 17.9.2010]. Dostupný na: <http://www.inflow.cz/print/2183>
- Tattoo Dragon: *Biomechanika*. [online], [cit. 5.8.2010]. Dostupný na: <http://www.tattoo-dragon.cz/d44-biomechanika.html>
- Tattoo Dragon: *Tetování – Módní záležitost stará 5000 let!*. [online], [cit. 9.8.2010]. Dostupný na: <http://www.tattoo-dragon.cz/d105-tetovaci-motivy-tetovani-tattoo.html>
- Tetování píše: *Jak se stát tatérem*. [online], [cit. 1.10.2010]. Dostupný na: <http://tetovani.pise.cz/41015-komentare.html>
- Tattoo Convention: *12th Annual Tattoo Convention Prague*. [online], [cit. 21.9.2010]. Dostupný na: <http://www.tattoo-convention.cz/>
- I-Tetování: *Tetování*. [online], [cit. 23.9.2010]. Dostupný na: <http://i-tetovani.cz>
- Blog: *Historie tetování*. [online], [cit. 7.8.2010]. Dostupný na: <http://resurrection.blog.cz/0609/historie-tetovani>
- Badart.cz: *Galerie tetování*. [online], [cit. 20.8.2010]. Dostupný na: www.badart.cz
- Metoo: *Tom Leopard: Leopardí muž*. [online], [cit. 24.9.2010]. Dostupný na: http://www.metoo.cz/gallery/detail_foto/72535e2677f1b10bf77d1986109b9f47
- Novinky.cz: *Nejpoletovanější žena světa se zapsala do knihy rekordů*. [online], [cit. 24.9.2010]. Dostupný na: <http://video.novinky.cz/video/doporucujeme/?videoId=10459&page=20>
- Český rozhlas: *Tetování, tattoo tatuaggio...* [online], [cit. 20.10.2010]. Dostupný na: http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/_zprava/401540
- Novinky.cz: *Nejpoletovanější žena světa se zapsala do knihy rekordů*. [online], [cit. 24.9.2010]. Dostupný na: <http://www.novinky.cz/koktejl/201533-nejpotetovanejsi-zena-sveta-se-dostala-do-knihy-rekordu.html>

Příloha A

Styly a základní motivy v tetování

Old School	New School	Tribal
		
<p>Obr. 45: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/oldschoolklaun.jpg</p>	<p>Obr. 46: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/NEWSCHOOL07.jpg</p>	<p>Obr 47: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/tribstin764.jpg</p>

Japonský styl	Indiánské motivy	Horor a smrt
		
<p>Obr. 48: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/drakjingjang.jpg</p>	<p>Obr. 49: zdroj: vlastní foto</p>	<p>Obr. 50: zdroj: http://www.tetovani-piercing-jablonec.cz/fotogalerie/</p>

Portréty	Fauna a flora	Fantasy
		
<p>Obr. 51: zdroj: http://www.can-tattoo.cz/?c=prohlizeni-galerie&idGallery=156</p>	<p>Obr. 52: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/tygrram2012.jpg</p>	<p>Obr. 53: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/indiCBram.jpg</p>

Biomechanika	Keltské ornamenty	Comic / Crazy
		
<p>Obr. 54: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/1bionew.jpg</p>	<p>Obr. 55: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/keltkriz.jpg</p>	<p>Obr. 56: zdroj: http://www.can-tattoo.cz/?c=prohlizeni-galerie&idGallery=100</p>

Umělecká díla	Typografie
	
<p>Obr. 57: zdroj: http://plzensky.denik.cz/kultura_region/na-zadech-lada-vpredu-spejbl20100112.html</p>	<p>Obr. 58: zdroj: http://www.tattoo-suder.cz/524NAPISRUKA.jpg</p>

Příloha B
Vzorový dotazník

Tento dotazník je anketou zjišťující názory lidí napříč populacemi k tetování.

Prosím Vás o jeho vyplnění, dotazník nepodepisujte, zaručuji Vám anonymitu. Veškeré údaje budou využity pouze ke studijním účelům – zpracování bakalářské práce na téma Fenomén tetování – tělo jako sociokulturní a výtvarný dokument.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci,

Petra Haltmarová, 3. ročník bakalářského studia Vychovatelství na Univerzitě Karlově v Praze

1. Jste

- muž žena

2. Věková kategorie:

☐ méně než 15	☐ 31-40
☐ 15-19	☐ 41-50
☐ 20-25	☐ více než 50
☐ 25-30	

3. Jaké je Vaše vzdělání

☐ základní	☐ studuji na ZŠ
☐ střední bez maturity	☐ studuji na SŠ
☐ střední s maturitou	☐ studuji na VŠ
☐ VOŠ	
☐ VŠ	

4. Místo bydliště

5. Jaký je Váš názor na tetování obecně?

- negativní neutrální pozitivní

6. Kolik lidí z Vašeho okolí, co se nechali tetovat znáte?

7. Máte tetování? Pokud ano, kolik jich máte?

- ano _____
- ne – ale chci mít
- ne – nechci mít
- ne – zatím nejsem rozhodnutý/á

8. Pokud tetování nemáte, z jakého důvodu?

- kvůli partnerovi, rodičům, jiným
- nelze jej odstranit
- tento trend je pro mě nepodstatný / netýká se mě
- je to bolestivé
- jiné _____

9. Kde máte tetování umístěné?

10. Bylo pro Vás samotné tetování bolestivé?

- velice
- dalo se to snést
- ani ne
- bylo to příjemné

11. Jaký motiv?

12. Jaké důvody Vás k pořízení tetování vedly?

- je to moderní a mají ho všichni
- zdůraznění individuality, zesílení sexappealu a sebevědomí
- identifikace se sociálním a duchovními skupinami
- estetické, dekorativní důvody

- chci vyjádřit příslušnost, sympatii k někomu/něčemu
- chci se odlišit od ostatních
- touha někomu se podobat
- líbí se mi to
- z „frajeřiny“ (z nudy)
- jiné _____

13. V kolika letech jste se nechal/a (poprvé) tetovat?

14. O opatření si tetování jsem se rozhodoval/a

- několik let
- několik měsíců
- spontánní rozhodnutí

15. Rozmlouvalo Vám to okolí?

- ano
- ne

16. Litoval/a jste někdy, že jste si pořídil/a tetování?

- ano
- ne

17. Uvažujete o jeho odstranění?

- ano
- ne

18. Z čeho jste měl/a největší strach?

- bolest
- že se mi to nebude líbit
- že se to okolí nebude líbit
- žloutenka apod.
- neměl/a jsem strach

19. Uvažujete o dalším tetování?

- ano ne

20. Pokud o tetování uvažujete, jaký motiv byste si vybral/a

- o tetování neuvažuji
- čínský znak
- keltský znak
- náboženský znak
- domorodý znak
- ornament
- obrázek bez hlubšího významu (růže, delfin, zvíře, obličej, srdce, lebka atd.)
- jméno konkrétní osoby nebo významné datum
- poselství v podobě čínského znaku či jiného písma
- symbol vyjadřující nějakou filosofii, poslání
- jiné _____

21. Kam byste si tetování nechal/a umístit

- krk rameno paže břicho spodní část zad záda
- lýtko kotník jinde _____

22. Tetování se rozmohlo i mezi celebritami, dokážete říct:

- nějakou tetovanou celebritu: _____
- celebritu, ke které se mi to tetování hodí: _____
- tetování které mě na určité celebritě zaujalo (jaké, u koho): _____

23. Myslíte si, že člověk může být na tetování závislý?

ano ne

24. Existuje možná spojitost mezi tetováním a kriminalitou?

ano ne

25. Máte přibližnou představu, jaká je základní cena malého, jednoduchého, jednobarevného tetování, která se dále navyšuje dle velikosti, složitosti a barevnosti motivu?

ano _____ ne

Příloha C

Terénní sonda - rozhovory

	Muž/žena	Věk	Počet tetování	Otázka č. 1: V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?	Otázka č. 2: Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?	Otázka č. 3: Proč jste se rozhodl/-a pro tento motiv?	Otázka č. 4: Uvažujete o dalším tetování?	Obrázek v Příloze D číslo:
1.	žena	19	3 Ornament na bederní páteři a hvězdičky na rameni a kotníku	15 a 17	Lituje ornamentu na bederní páteři, ten by chtěla přetetovat něčím jiným	Má ráda hvězdičky	Ano, další hvězdičky	Obr. 59-61
2.	muž	55	1 Státní znak	53	Ne. V 50 letech si koupil motorku a dcera mu zaplatila tetování, které, dle jejího názoru, k motorkářům patří	Národní hrdost	Ne	Obr. 62
3.	muž	35	4 Lev, pes, predátor, datum narození (na ramenou, hrudníku a zádech)	24, 29, 32	Ne	Lev – symbol vlastenectví, pes – vzpomínka na vlastního psa, predátor – symbol lovce, datum svého narození	Ano	Obr. 63-66
4.	muž	37	2 Lev na pravé paži, indián na levé paži	31 a 34	I když se jednalo o spontánní rozhodnutí, nelituje	Lev- protože je ve znamení lva. Indián – oblíbená postava z filmu	Ne. Na svá tetování je ale hrdý	Obr. 67-68

	Muž/žena	Věk	Počet tetování	Otázka č. 1: V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?	Otázka č. 2: Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?	Otázka č. 3: Proč jste se rozhodl/-a pro tento motiv?	Otázka č. 4: Uvažujete o dalším tetování?	Obrázek v Příloze D číslo:
5.	muž	29	2 Japonský štít a drak (ramena)	19 a 25	Ne	Japonský štít – památka na bratra, bratr měl stejné. Drak – osobní znak.	Zatím ne	Obr. 69
6.	Žena	38	3 Ještěrky, jedna na rameni a dvě na zádech	19 a 23	Ne, na tetování se těšila, čekala na plnoletost	Ještěrka = symbol plodnosti	Ano, ale ještě neví co a kdy	Obr. 70
7.	žena	40	3 Ještěrka na kotníku, ještěrka na rameni a růže na paži	19, 23, 34	Ne	Ještěrka v té době nebyla tak obvyklá a růže – taková klasika	Možná někdy	Obr. 71
8.	žena	26	1 Motýlek na bříše	21	Ne	Motiv ji zaujal na dovolené v Chorvatsku	Ano	Obr. 72
9.	muž	26	1 Jméno svého syna na ruce	26	Ne, má jej krátce.	Spontánní rozhodnutí po narození syna	Ne	Obr. 73
10.	muž	31	1 Motiv štíra na lýtku	28	Ne	Je narozen ve znamení štíra	Určitě ne	Obr. 74

	Muž/žena	Věk	Počet tetování	Otázka č. 1: V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?	Otázka č. 2: Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?	Otázka č. 3: Proč jste se rozhodl/-a pro tento motiv?	Otázka č. 4: Uvažujete o dalším tetování?	Obrázek v Příloze D číslo:
11.	žena	37	1 Růže na paži a permanentní make up očí a rtů	35	Ne	Má ráda růže	Tetování ne. Pouze obnoví permanentní make up po letech	Obr. 75
12.	muž	29	1 Čínský znak na zádové části ramene	23	Ano, tetování je nekvalitně provedeno	Čínský znak osudu. Vybral mu ho otec	Určitě ne	Obr. 76
13.	žena	49	1 Motýlek na zádech	36	Určitě ne	Viděla tento motiv na internetu a zalíbil se jí	Určitě ne	Obr. 77
14.	žena	31	1 Motýlek na zádech	20	Ano. Lituje hodně, stydí se za něj, tetovat se nechala z trucu. Šetří peníze na jeho odstranění	Výběr nechala na tatérce, chtěla něco „nenápadného“	Nikdy	Obr. 78
15.	žena	23	1 Ornament na zádech v oblasti bederní páteře	19	Ne	Nakreslila jí ho kamarádka	Ne, aplikace jí velmi bolela	Obr. 79

	Muž/žena	Věk	Počet tetování	Otázka č. 1: V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?	Otázka č. 2: Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?	Otázka č. 3: Proč jste se rozhodl/-a pro tento motiv?	Otázka č. 4: Uvažujete o dalším tetování?	Obrázek v Příloze D číslo:
16.	žena	22	1 Ornament na zádech v oblasti bederní páteře	19	Ano. „Okoukalo“ se jí	Výběr z katalogu tatéra. Zaujalo ji	Ne	Obr. 80
17.	muž	20	1 Motiv štíra na levém předloktí	19	Nikdy. Naopak, je z něj stále nadšen	Tento motiv se mu líbil z estetického hlediska, nevyjadřuje to žádný jeho postoj, nebo názor	Zatím ne	Obr. 81
18.	žena	26	1 Ornament v oblasti bederní páteře	21	Ne	Našla si ho v katalogu a zaujal ji	Ano	Obr. 82
19.	muž	36	1 Barevný had na levé paži	21	Ne	Líbil se mu	Určitě ne. Leda upravit stávající, které vybledlo.	Obr. 83
20.	žena	22	1 Motiv meče přes záda	18	Ne	Z důvodu neutrality, ozdobný motiv.	Ano	Obr. 84

	Muž/žena	Věk	Počet tetování	Otázka č. 1: V kolika letech jste se nechal/-a tetovat?	Otázka č. 2: Litoval/-a jste svého rozhodnutí někdy?	Otázka č. 3: Proč jste se rozhodl/-a pro tento motiv?	Otázka č. 4: Uvažujete o dalším tetování?	Obrázek v Příloze D číslo:
21.	muž	51	2 Basový klíč na pravé paži, protože se jedná o aktivního hudebníka a má velmi blízký vztah k hudbě. Na levé paži jméno své ženy a své znamení (rak).	47	Ne	Pro lásku k hudbě a ke své ženě. Na levé paži v kaligrafii napsáno Tatiana – jméno manželky	Ne	Obr. 85-86

Příloha D

Vzorník tetování z terénní sondy

Obr. 59

Obr. 60

Obr. 61

Obr. 62

Obr. 63

Obr. 64

Obr. 65

Obr. 66

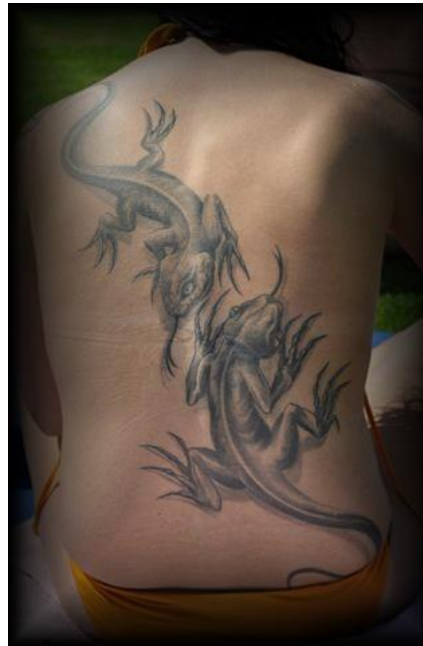
Obr. 67

Obr. 68

Obr. 69

Obr. 70

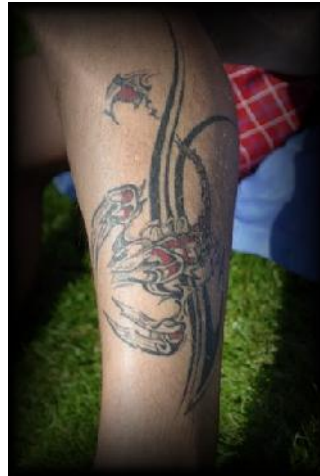
Obr. 71

Obr. 72

Obr. 73

Obr. 74

Obr. 75

Obr. 76

Obr. 77

Obr. 78

Obr. 79

Obr. 80

Obr. 81

Obr. 82

Obr. 83

Obr. 84

Obr. 85

Obr. 86

Příloha E

Elektronická podoba bakalářské práce na nosiči CD-DVD

+ obrazová příloha práce